

Адыгэ макь

№ 190 (19704)

2010-рэ илъэс

ГЪУБДЖ

ЮНЫГЪОМ и 28-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Ныбжыкълэ Иофыгъохэм атегушылагъэх

Наркотикхэм апэшлуклогъэным паче республикэм щызэхащэгъэ комиссием зичэзыу зэхэсыгъоу тыгъуасэ илагъэм илофшлэн зэрицагъ Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан.

Физическэ культурэм ыкли спортым ныбжыкълэхэр нахьыбэу пыщэгъэнхэм, а программэр зэшлохыгъэнымклэ амалэу шылэхэр гъэнэфэгъэнхэм апае АР-м игъэцэкълэко хабзэ ыкли чыплэ зыгъэлорышлэжыын органхэм ялофшлэн зэрэзэхашт шыклэхэм, анахъу аналэ зытырагъэтын фэе лъэныкъохэм афэгъэхьыгъагъ апэрэ Иофыгъоу зэхэсыгъом иповесткэ итыгъэр. Мыщ епхыгъэу къэгущылагъ АР-м физическэ культурэмклэ ыкли спортымклэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу Джарымэкьо Юсыф. Ащ къызэрэхигъэщыгъэмклэ, АР-м и Президент унашъоу ышлыгъэхэм ыкли федеральнэ гупчэр Гэ-

пылэгъу къызэрафэхъурэм ишлуагъэклэ мы аужырэ илгъэхэм Адыгеим щашырэ спорт объектхэм япчъагъэ хэпшыклэу хэхъуагъ. Футбол ешлэлэхэр къалэхэм ыкли къоджэ псэуплэхэм зэрашашлэхэрэм даклоу, спорт еджаплэхэр зэтырагъэпсыхъажыых, ахэм ящыклэгъэ оборудованиер, Гэмэ-псымэхэр арагъэгъотых. Джащ фэдэу республикэм щаштгъэ целевой программэхэм яшлогъэ-шхо къэкълэ. Тиныбжыкълэхэр физическэ культурэм, спортым пышагъэхэ хъунымклэ, аркъыр, наркотикхэр зыгъэфедэхэрэм япчъагъэ нахь макълэ шыгъэ-нымклэ ащ фэдэ лъэбзыхуэм мэхъанэшхо ял. Мы лъэныкъомклэ гумэкълыгъо

щымылэу пфэюштгэп, ау федеральнэ гупчэри, республикэри зэгъусэхэу, Иофыгъоу къэуцухэрэр псынклэу зэрэзэшлуахыхэрэм, шыклагъэу шылэхэр дэгъэзыжыгъэхэ зэрэхъуштымклэ гугъэплэшлэхэр къетых.

Мы Иофыгъом епхыгъэу нэужым къэгущылагъ АР-м ныбжыкълэ Иофхэмклэ и Комитет ипашэу Къэрэтэбэнэ Мыхьамодэ. Джырэ уахътэ ехъулэу Иофэу ашлэрэм, пшгъэрэлыгъэу зыфагъэуцужыхэрэм ар клэклэу къащыуцугъ.

— Тиклэлэцылкълэхэр, тиныбжыкълэхэр зыхэлэжъэхэрэ спорт Иофхьабзэхэр нахьыбэ шыгъэнхэ фэе, — къылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан. — Спорт ыкли социальнэ мэхъанэ зилэ объектхэм яшлынклэ федеральнэ гупчэм зэгурьлоньгъэ дыти, ау ащ тыкыщымыуцоу ыпэкълэ тылгыклогъэным, къытклэхъухэрэ лэужхэм яфэло-фашлэхэр зэшлотхынхэм тыналэ атедгъэтын фэе.

Наркотикхэм апэшлуклогъэным паче непэ республикэм щызэшлуахырэ профилактическэ Иофхьабзэхэм, Иофхэм язытет зыфэдэм къатегушылагъэх министрэхэу Натхьо Разыет, Александр Сысоевыр, мыщ фэгъэзэгъэ къулыкълэхэм ыкли гъэлорышлэлэхэм япашэхэр. Мы уз щынагъом тиныбжыкълэхэр щыухъумэгъэнхэм, ащ тхьамыклагъоу къызыдихьын ылгъэжыгъэ ахэм агурыгъэлэгъэныр пшгъэрэлыгъэ шхьалэхэм ащышэу къагъэнэфагъ.

Иофыгъоу зытегушылагъэхэр къызэрыклогъэу зэрэщымытхэр Тхьаклушынэ Аслъан къыхигъэщызэ, пшгъэдэжыгъэ зыхьырэ пащэхэм зэкълэми ялофшлэн нахь агъэлэшынуу къафигъэпытагъ, пшгъэрэлыгъэ гъэнэфагъэхэри къафигъэуцугъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр Гъэныгъэ Аслъан къытырихыгъэх.

Адыгеим и Президент политикэмклэ изытет балли 4 уасэ къыфашыгъ

Фондэу «Петербургская политика» зыфиорэмрэ коммунистическэ холдингэу Minchenko Consulting зыфиорэмрэ субъектхэм япашэхэм политикэу зэрэхъэрэм елгытыгъэу ялофхэм язытетклэ зэхаштгъэ я 7-рэ рейтингыр Урысыем къышхыдэжыгъ.

Я 6-рэ рейтингыр къызыхауыгъэм (2010-рэ илъэсым мзэае) ыуж теишлэгъэ уахътэм къыклоцл, етхы ИА REGNUM, УФ-м исубъектхэм япашэхэм афэгъэхьыгъэ унэшъо 22-рэ аштагъ. Регионхэм азыныкъом ялэшхъэтетхэр зэблахъугъэх, губернатор 11-р ялэнатлэ къылунажыгъ.

Мы илъэсым Ионыгъо мазэмклэ рейтингым нафэ къызэришлыгъэмклэ, Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан осэшхо къыфашыгъ, узшхъэдэжыгъ умылгъэжыгъ балли 5-м щышэу 4 ащ къыфагъэштъошагъ.

Аналитикхэм зэралгытэрэмклэ, Адыгеим ипашэ политикэм ылгъэныкъокълэ Иофхэм язытет зыпкытыныгъэ нэшанэ зэрилер ащ къеушыхъаты.

Адыгэ Республикэм и Президент ипресс-къулыкълэу

Шэмбэт шыхъафрым цыфыбэ хэлэжыагъ

Адыгэ Республикэм и министрэхэм я Кабинет унашъоу ышлыгъэм диштэу, республикэм имэфэкл мафэ ипэгъокълэу, Ионыгъом и 25-м республикэм ичылплэ зэфэшхъафхэм шэмбэт шыхъафхэр ащызэхашагъэх.

Иофхьабзэм хэлэжыагъ АР-м и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан, гъэцэкълэко ыкли законотательнэ органхэм, федеральнэ ыкли республикэ къулыкълэхэрэм ведомствэхэрэм япашэхэр, предприятиехэм ыкли организациехэм ялгыклогъэр.

АР-м и Президентрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрации илофшлэхэм, мини-

стерствэхэм, комитетхэм ыкли гъэлорышлэлэхэм якъулыкълэхэм псыхъоу Шыхъагъэ инэкпхэр агъэкъэбзагъэх, къэлэ бассейным, республикэ ипподромым адэлъ хэкълэр къашаугъоигъ.

— Адыгэ Республикэр загъэпсыгъэр илъэс 19 зэрэхъуштым фэгъэхьыгъэ шэмбэт шыхъафыр зэкълэ цыфхэм

зэдыралоф Иофхьабзэ хъугъэ, — къылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан. — Хэти зыщыпсэурэ чыплэр ыкълэбзэным, зэтыригъэпсыхъаным пылъ. Мэфэкл мафэм ехъулэу тиурамхэр дахэу, шой атемылгъэу плъэгъунхэр гуапэ.

Тикълэлэ шхьалэ, республикэм ит псэуплэхэм зэкълэми мы мафэм шыхъафхэр ащыкълуагъэх, цыфхэм хэкълэр аугъоигъ, уцыжъхэр раупкыгъэх, бордюрхэр агъэлагъэх, клэлэ-цыкълу площадкэхэр зэтырагъэпсыхъагъэх.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Анатолий Ивановым иубилейкIэ, ыныбжь илъэс 60 зэрэхъугъэмкIэ къыфэгущо

Льытэныгъэ зыфэсшырэ Анатолий Георгий ыксор!
Уиубилей, уныбжь илъэс 60 зэрэхъугъэм фэшI сыгу къыздеIэу сызэрэфэгущошорэр осэIо.

ЩыIэныгъэ гъогоу къепкIугъэр зэрэпсауу цыфхэм афэгъэ-лэжъгъэным фэогъэIорышIэ ыкIи сыдырэ IэнатIэ узыIоти О уипшъэрылхэр шыпкъагъэ хэлъэу ыкIи зэрифэшгуашэм тетэу огъэцакIэ.

Гухэлъ гъэнэфагъэхэм афэIорэ ыкIи IэпэIэсэныгъэшхо зы-хэлъ цыфгъу уэрэщытыр сшIэзэ, республикэ парламентым илофшIэн зэхъугуфыкIыгъэу зэрэзэханщэрэм, депутатхэм акIуачIэ Адыгеим исоциальнэ-экономикэ Iофыгъохэр зэшIохыгъэнхэм фэгъэ-лэжъбэн зэрэплъэкIырым ифэшшошэ осэшIу фэсэшIы.

Депутатхэм ыкIи парламентым шызэхэщэгъэ фракциехэм уифэ-мэ-бжыгъэм атырихъэрэм ыкIи конструктивнэ зэфыщытыкIэу О адэбгъэпсырэм ишIуагъэкIэ Адыгэ Республикэм ихабзэ игъэцкIэкIо ыкIи ихэбзыхъухъэ къутамэхэм азыфагу илъ хъугъэ зэгурыIоныгъэр ыкIи зэдэлэжъаIэр зылыIэсыгъэ лъэгаплэм осэшIу фэсэшIы.

Республикэм шIу къыдэхъуным уэрэфэлажъэрэм, экономикэм, псауныгъэр къэухъумэгъэным, гъэсэныгъэм, культурэм ыкIи спортым хэхъоныгъэ ягъэшIыгъэным уишъыпкъэу уэригъэумжкIырым апае льытэныгъэшхо къыпфашIы.

Адыгеим уасэу иIэр гъэпытэгъэным фэлэжъэрэ IофыгъокIэ пстэуми уишъыпкъэу О зрадебгъаштэрэм щытхъу къыпфехъы.

Сыгу къыздеIэу Ори, уилахылыхэми, уиблагъэхэми псауныгъэ пытэ шъуиIэнэу, шукIуачIэ ренэу хэхъо зэпытынэу, шIоу шъугу илъыр къыжъудэхъунэу, насып шъуиIэнэу шъуфэсэIо.

Льытэныгъэ къыпфэзышIэу Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

Льытэныгъэ зыфэсшырэ Анатолий Георгий ыксор!

Уныбжь илъэс 60 зэрэхъугъэм пае сыпфэгущо! О производствэм ыкIи нэмыкI лъэныкъохэм уащылэжъагъ. 2008-рэ илъэ-сым къыщыдублагъэу узиптэщэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм шIуагъэ къытэу депутат IофшIэныр щыогъэцакIэ. Псауныгъэ пытэ уиIэнэу, уилофшIэн тапэкIи О гъэхъэгъэшхохэр щыпшIынхэу пфэсэIо.

Льытэныгъэ къыпфэзышIэу УФ-м и Къэралыгъо Думэ и Тхьаматэу Б. В. ГРЫЗЛОВ

Льытэныгъэ зыфэсшырэ Анатолий Георгий ыксор!

Уиубилей, уныбжь илъэс 60 зэрэхъурэм пае сыгу къыздеIэу сыпфэгущо. Илъэс пчъагъэ хъугъэу О пшъэдэкIыжъ зыпылэ IэнатIэхэр социальнэ ухъумэныгъэмкIэ республикэ органхэм ыкIи Адыгеим икъэралыгъо хэбзэ органхэм ащызеохъэ.

Гражданскэ позиции чаныгъэр принципиальнагъэрэ пхэлъэу гухэлъ гъэнэфагъэхэм уазэрафакIорэмрэ щыIэныгъэ опытэу уиIэмрэ лъэпсэшIу афэхъугъ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу IэнатIэу зепхъэрэм.

Сицыхъэ телъ хэбзыхъухъэн творческэ IофшIэным идэгъугъэ хэгъэхъогъэным, республикэм и Парламент илофшIэн нахыбзэу шIуагъэ къегъэтыгъэным тапэкIи уишъыпкъэу уэрэфэлэжъэщ-тым.

Псауныгъэ пытэ уиIэнэу, шIоу щыIэр къыбдэхъунэу, уигу-хэлъышIухэр къэшъыпкъэжъынхэу пфэсэIо.

Льытэныгъэ къыпфэзышIэу УФ-м и Федеральнэ ЗэIукIэ и Тхьаматэу С. М. МИРОНОВ

Джащ фэдэу юбилярым къыфэгущIуагъэх Урысые Фе-дерацием и Президент и Администрации ипашэ игуадзэу В. Сурковыр, УФ-м и Къэралыгъо Думэ и Тхьаматэ игуа-дзэу, партиеу «Единэ Россием» и Генеральнэ Совет и Пре-зидиум и Секретарэу В. Володиыр, УФ-м Къэралыгъо Думэ идепутатэу, Къыблэ МКС-м ипашэу Н. В. Панковыр, Став-рополь краим игубернаторэу В. Гаевскэр, Краснодар кра-им и Хэбзыхъухъэ ЗэIукIэ и Тхьаматэу В. А. Бекетовыр.

Шыхъафым чанэу хэлэжъагъэх

—Типрезидент къызэрэджагъэм елыгыгъэу тикъуаджэхэм, къу-тырхэм шIыхъафхэр ащыкIуагъэх, — еIо Теуцожь районым ипа-щэ иIэнатIэ зыгъэцкIэрэ ХъакIмамыкъо Азмэт. — Тиреспубли-кэ ыныбжь зыщыхэдгъэунэфыкIышт мафэхэм хъэкIэшхохэр къыт-фэIонхэу тэгугъэ. Ащ ехъулэу тичылагъохэр, гъогубгъухэр, тиIофшIапIэхэр агъэкъэбзагъэх. ЗэкIэмкIи шыхъафым нэбгы-рэI200-рэ фэдиз хэлэжъагъ.

Пэнэжыкыуае игупчэ къазгъырхэр, шIуанэхэр, куахъохэр, пхъэнкIыпхъэхэр алыгъэу нэбгырэ шъэ зытIом ехъу Iоф щашIагъ. ДРСУ-м, пенсиехэмкIэ фондым, мэхъызмэтым, гурыт еджаплэм, сатыушыпIэхэм, культурэм, медицинэм яIофышIапIэхэм ячагу-хэм ямызакъоу район гупчэр, паркыр, цыф кIуапIэхэр, зыгъэ-псэфыпIэхэр агъэкъэбзагъэх.

Джэдджэблэ чыпIэ коим ипашэу Уджыхъу Алыи шыхъафым хэлажъэхэрэм ахэтэу тыIуIагъ. ИлофшIэгъухэу ХъокIон Тэмарэ, Къуижъ Зарэ, Нэхэе Гошнагъо, Нэхэе Адам, Хъэшхуанэкъо Ах-мэд, Тыгъужъ Аслъан Нэшпукъое гъунапкъэм къышчырагъажы гъо-губгъур аукъэбзыгъ. КIэлэджакIохэм заом шыфэхыгъэхэмрэ 1918-рэ илъэсым лажы-хъакъи ямыIэу красноармейцэхэм ауIкыгъэхэмрэ ясаугъэтхэр агъэкъэбзагъэх.

Къунчыкыохаблэхэми яадминистраторэу ЛъэпцIэрышэ Алыи ягъусэу джа IофшIэнхэм афэдэхэр мэфэ реным зэшIуахыгъэх. Фир-мэу «Синдика-Агром» краскэ килограмми 100 зырыз Джэдджэхаб-лэхэмрэ Тэухэхаблэхэмрэ якъэхалъэхэр къызэрэшIыхыгъэ чэхэр агъэлэнхэу къаритыгъ. Апэрэм чылэ ефэндэу Хъут Хызыр, яIо-нэрэм тэухэм яадминистраторэу Гъонэжыкыо Андзор афэгъэзагъэ-хэу IофшIэнхэр рекIокIыгъэх. Къэбзэныгъэм фэгъэхыгъэ Iоф-шIэнхэр еIоIапIэ имыIэу зыщызэшIуахыгъэхэм ащышых Лъэус-тэнхъэлэ ыкIи Гъобэкъое чыпIэ койхэр. Апэрэм мэфэкIышхоу къэб-лагъэрэм фэгъэхыгъэ шыхъафышхом нэбгырэ 200, яIонэрэм 150-рэ ащы-хэлэжъагъ.

НЭХЭЕ Рэмзан.

Миллион 14 хагъэхъуагъ

Псауныгъэр къэухъумэгъэным фэлэжъэрэ къу-лыкъум ипшъэрылхэу шыхъаIэр ыкIи аужырэ илъэс-хэм нахъ анаIэ зытырагъэтырэр цыфхэм меди-цинэ IэпыIэгъоу аратырэм изытет зыкъегъэ-Iэтыгъэныр, зэкIэми а лъэныкъомкIэ зэфэдэ амал-хэр ягъэгъотыгъэнхэр ары. Мэхъанэ зиIэ Iофхэм ащыщ къулыкъум мылкъоу фатIупщырэм къышчымыгъэкIэгъэным имызакъоу, ахъщэу яIэр нахъ шIуагъэ къытэу гъэфедэгъэныр.

Адыгэ Республикэм и Президент, министрэхэм я Кабинет мы къулыкъур янэплъэгъу ренэу зэ-ритым ыкIи Iзэн-профилактическэ Iофтхъабзэу зэхашхэрэм яшIуагъэкIэ, демографием ылъэ-ныкъокIэ зэхъокIыныгъэшIухэр шыIэ хъугъэх. Ащ ишыхъат 2009-рэ илъэсым Адыгэ Республи-кэм щыпсэхурэм япчъагъэ 442775-м зэрэнэсы-гъэр, нэбгырэ 1599-кIэ нахыбэ зэрэхъугъэр (2008-рэ илъэсым — нэбгырэ 441176-рэ).

Медицинэ къулыкъум игъэхъагъэхэм ащыщ сабыеу дунаим ехыжыхэрэм япчъагъэ къызэ-рэщыкIагъэр. 2007-рэ илъэсым ахэм япчъагъэ нэбгырэ 46-рэ хъуштыгъэмэ, 2009-м — 39-рэ. 2008-рэ илъэсым елыгыгъэмэ, ар процент 14,1-кIэ нахъ макI.

«Родовой сертификат» зыфалорэ программэм ишIуагъэкIэ сабыйхэр къызыщагъэхурэ, ахэм зышальпылхэрэ медицинэ учреждениехэм мылкъоу къалукIэрэм амал къеты мыхэм меди-цинэ оборудованиеу ящыкIагъэр зэрагъэгъоты-нэу. Адыгэ республикэ перинатальнэ гупчэм къы-фащэфыгъ «неонатальный скрининг» зыфалорэ уплэкIуныр (бзылфыгъэ лъэрымышхэм ышъо хэлъ сабым узэу иIэн ылъэкIыштыр гъэунэфыгъэныр) зэрашырэ оборудованиер ыкIи ащ Iоф рызышIэшт специалистхэр агъэхъабыры-

гъэх. Мыхэм зэкIэми апэIуагъэхъаным пае УФ-м и Президент ирезерв щыщэу сомэ миллиони 5-м ехъу перинатальнэ гупчэм къыфатIупщыгъ.

Республикэм ипашэхэм лъэшэу мэхъанэ раты кIэлэцIыкIухэр къызыщагъэхурэр медицинэ уч-реждениехэм материалнэ-техническэ амалэу яIэхэм ахэгъэхъогъэным. Мары Адыгэ республи-кэ перинатальнэ гупчэм хэхъэрэ псэуалгъэхэм ягъэцкIэжъын пэIуагъэхъаным пае республикэ бюджетым сомэ миллион 28-рэ фэдиз къыха-гъэкIынуу Президентым унашъо ышIыгъ.

Нымрэ сабымрэ социальнэу къэухъумэгъэн-хэм, сабыи къэхъугъакIэхэм япсауныгъэ гъэпы-тэгъэным апае республикэм Iофыгъуабэ шызэ-шIуахы, щырахъухъэ. Адыгэ Республикэм и За-конэу «Адыгэ Республикэм щыпсэрэ цыф куп гъэнэфагъэхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэм фэгъэхыгъ» зыфиIорэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм ехылаIагъ» зыфиIоу 2007-рэ илъэ-сым аштагъэм къызэрэдилыгътэрэмкIэ, нэбгырэ телгытэу хахъоу иIэр урыпсэунымкIэ анахъ ахъ-щэ макIэу Адыгэ Республикэм шагъэнэфагъэм нэ-мысырэ унагъохэм арыс кIэлэцIыкIухэм аныбжь илъэсищ охъуфэ, бзылфыгъэ зэпкъаджэхэм ыкIи сабыи къэхъугъакIэр быдзыщэ езыгъэшгорэ ны-хэм ыпкIэ хэмылэу гъомылэпхъэ гъэнэфагъэхэр арагъэгъотых. Джащ фэдэу цыф купхэм (мыхэм ахэхъэх кIэлэцIыкIоу зыныбжь илъэсищым нэмы-сыгъэхэр) ыпкIэ хэмылэу Iзэгъу уцхэр ыкIи ме-дицинэ пкъыгъо зэфэшъхъафхэр аратынхэу щыт. Ахэм зэкIэми апэIухъэрэ ахъщэр республикэ бюд-жетым къыхагъэкIы.

Мы мафэхэм яхъулэу ыпкIэ хэмылэу гъомы-лапхъэхэр аратых кIэлэцIыкIу 4543-м ыкIи бзылф-ыгъэ 1810-м. Ахэм апае республикэ бюджетым сомэ миллион 48,8-рэ къыщыдэлыIагъ, ащэфыгъэ гъомылапхъэхэр муниципальнэ образованиехэм ащыгъэнэфэгъэ чыпIэхэм ащаратыжыкы.

Аныбжь илъэсищым нэсыфэ ыпкIэ хэмылэу Iзэгъу уцхэр кIэлэцIыкIухэм ятыгъэным фэгъэ-хыгъэ законом кIуачIэ иIэ зыхъугъэр 2008-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м къышцегъэжъагъ. Ащ пае республикэ бюджетым сомэ мин 912,65-рэ къытIупщыгъ.

Унагъоу урыпсэунымкIэ анахъ ахъщэ макIэу республикэм шагъэнэфагъэм зихахъо нэмысыхэ-рэм арыс бзылфыгъэ зэпкъаджэхэм ыкIи быдзыщэкIэ сабыйхэр зыгъашхэхэрэм ыпкIэ хэ-мылэу гъомылэпхъэ тэрэзхэр ятыгъэнхэм пэIуагъэхъанэу щыт мылкъур икыу фэдизэу 2010-рэ илъэсым иублгъэным къызэрамытIупщыгъагъэм ыпкIэ къыкIыкIэ, а купым хахъэхэрэм зэкIэми гъо-мылапхъэхэр аIуагъэкIэнхэ альэкIыгъэп. Мы ма-фэхэм яхъулэу республикэ бюджетым джыри сомэ миллион 14 къыхагъэкIыгъ мы Iофтхъабзэхэм апае. Ащ ишIуагъэкIэ муниципальнэ образованиехэм амал яIэ хъугъэ социальнэу мыухъумэгъэ бзылф-ыгъэ зэпкъаджэхэм ыкIи ныхэу сабыи быдза-шъохэр зылыгъэхэм гъомылапхъэу ящыкIагъэхэр арагъэгъотынхэу.

ЗЫНЫБЖЪ ИЛЪЭСИЩ ИМЫКЪУГЪЭ КIЭЛЭЦIЫКIУХЭМ ЫПКIЭ ХЭМЫЛЭУ ГЪОМЫЛЭПХЪЭ ТЭРЭЗ АIЭКIЭГЪЭХЪГЪЭНЫМ 2010-РЭ ИЛЪЭСЫМ МЫЛЪКОУ ПЭIУАГЪЭХЪАЩТЫР

Муниципальнэ образование	Унагъохэу зихахъо урыпсэунымкIэ анахъ ахъщэ макIэу АР-м шагъэнэ-фагъэм нэмысыхэрэм зыныбжь илъэ-сищ имыкъугъэу арыс кIэлэцIыкIу пчъагъэр	Мылкъоу афатIупщыгъэр
къ. Мыекъуапэ	1361	7484,7
Адыгэкъал	170	639,5
Джэдджэ районыр	400	2180,9
Кошхъэблэ районыр	680	3789,6
Красногвардейскэ районыр	295	1534,6
Мыекъопэ районыр	476	4436,8
Тэхъутэмыкыое районыр	307	1757,7
Теуцожь районыр	201	1104
Шэуджэн районыр	237	1462,4
ЗэкIэмкIи:	4543	24390,2

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ ипресс-къулыкъу

Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ гухэкIышхо ащыхъугъ СССР-м и ГъэшIогъэ энергетикэу, УФ-м и Минтопэнерго изаслужен-нэ IофышIэу, УФ-м изаслуженнэ энергетикэу, УФ-м и Минтопэнерго и ГъэшIогъэ энергети-кэу, РАО «ЕЭС России» изаслуженнэ IофышIэу, АР-м промышленностымкIэ изаслуженнэ IофышIэу, Кубань и ТЭК изаслуженнэ IофышIэу, 1989 - 2000-рэ илъэсхэм ОАО-у «Кубань-энерго» зыфиIорэм и Генеральнэ директорыгъэу Рева Игорь Степан ыксор зэрэщымылэжыыр ыкIи зидунай зыхъожыгъэм иунагъорэ илахылхэмрэ афэтхъаусыхэх.

ГАЗ ХЫЗМЭТЫР

Щынэгъончъэу щытыныр газыр зыгъэфедэхэрэм ялътыгъ

ЩынэгъончъагъэмкIэ хэта пшъэдэжыгъ зыхьырэр?

Гъэстыныпхъэ шхъуантIэм игъэфедэн щынэгъончъэу гъэпсыгъэным епхыгъэ Юфыгъохэр егъэнафэх Урысые Федерацием и Правительствэ 2008-рэ илээс 549-рэ зытетэу кыдыгъэкIыгъэ унашъом. А унашъомкIэ Правительствэм бухэсыгъ «Цыфхэм якоммунальнэ-бытовой фэныкыонгъэхэм апае газыр алэкIэгъэхъэгъэным и Шапхъэхэр» зыфиорэр. А Шапхъэхэм зэрагъэнафэрэмкIэ, унагъом газыр Iэклагъэхан алэкIыгътгъэп фэшылкIэ зэхэщэгъэ организацием унэ клоцым ит газ оборудованием итехническэ ыкIи аварийнэ-диспетчерскэ фэло-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэм епхыгъэ зээгъыныгъэ цыфым зыдымышIкIэ. Арэу щыт нахъ мышIэм, зыцIэ кьелогъэ зээгъыныгъэр газыр алэкIэгъэхъэр организацием димышIыгъэу гъэстыныпхъэ шхъуантIэр зыгъэфедэу ыкIи илээс пчъагъэ хуэгъу газ оборудованием ищынэгъончъагъэ язымыгъэуплэкIугъэу унагъохэм джыркIэ ахэтыр макIэп.

Адыгеим щыпсэхэрэм зыщагъэгъушъэ хуэгътгъэп унэ клоцым ит газ оборудованием зыщыкыонгъэ имыIэу гъэфедэгъэныр, ащ тетын зылэкIыштыр игъом ябгъэуплэкIумэ ары нылэп, ежъхэмкIи щынэгъончъэу зэрэщыттым имызакъоу, унэгъуабэ зычIэс унэхэм ащыпсэхэрэм ягъунэгъухэмкIи щынэгъончъэу зэрэгъэщыгъэщтыр.

Бэшагъэу цыфхэм ахэлъ хуэгъэ шэнэу «сэ слэшъхытIукIэ зэкIэри сфэгъэцкIэшт» зыфэпIощтым текIыжыгъээн зэрэфаем газовикхэм пытуу ядхыгъэ телъ. ЦыхъзэфэшIыныгъэ хэлъэу газым игъэфедакIохэм Iоф адэшIэгъэн фае. ОАО-у «Адыггазым» газ оборудованием итехническэ фэло-фашIэхэр зэшIохыгъэнхэм фытегъэпсыхыгъэ специалист Iэпэласэхэри, ищыкIэгъэ оборудованиери икIу фэдиэу иIэх ыкIи илээсыбэ хуэгъэу а пшъэрылгыр зэригъэцакIэрэм елътыгъэу опытышIуи щызэIуагъэклагъ.

Тихэгъэгу ичIыпIэ зэфэшъхъафхэм газыр бэрэ къащыоу ыкIи цыфхэр еклодылэхуэ кыизэрэхэкIырым ыпкъ кыкIэу, мы кыныгъом ифэшбошIэ Юфыгъохэр псынIкIэу зехъэгъэнхэ фаеу хуэгъэ. УФ-м и Правительствэ иунашъоу ыпшъэклэ зыцIэ кыщетIуагъэм зэригъэнафэрэмкIэ, унэ клоцым шагъэфедэрэ газ оборудованием иIофшIэн щынэгъончъэу щытынымкIэ пшъэдэжыгъ зыхьырэр бысымыр, унэр зэпхыгъэ гъэлорышIэкло компаниер е квартирэхэр зиунаехэм ятовариществ (ТСЖ-р) ары.

Чылгъэ унэхэм ябысымхэм газ оборудованием итехническэ фэло-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэмкIэ газ организацием зээгъыныгъэ дашIымэ, квартирабэу зэхэт унэхэм ачIэхэм квартирэ клоцым ит газ оборудованием итехническэ фэло-фашIэхэмкIэ газ организацием ыкIи зэкIэми зэдагъэфедэрэ газ оборудование квартирабэу зэхэт унэм кьекIуалIэрэм итехническэ фэло-фашIэхэмкIэ газ организацием зээгъыныгъэ дэзышырэр гъэлорышIэкло компаниер е ТСЖ-р ары.

2010-рэ илээсым ищышъэхъэу

и 31-м ехъулIэу зэрэщытыгъэмкIэ, Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэ абонентхэм (физическэ лицэклэ заджэхэрэм) газ организацием зээгъыныгъэу дашIыгъэр 89377-рэ е газыр зыгъэфедэрэ унагъохэм япроцент 71-рэ нылэп. 2010-рэ илээсым квартирабэу зэхэт унэхэм ягъэлорышIэкло компание (ЖЭУ) 20-м щыщэу газ оборудованием итехническэ ыкIи аварийнэ-диспетчерскэ фэло-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэмкIэ ОАО-у «Адыггазым» зээгъыныгъэ дэзышыгъэхэр гъэлорышIэкло компание 15, ТСЖ 109-м щыщэу 106-рэ нылэп. Ахэм ащышхуэ квартирабэу зэхэт унэхэм ачIэс пстэуми зэдагъэфедэрэ газ оборудованием итехническэ ыкIи аварийнэ-диспетчерскэ фэло-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэм ехьылIэгъэ зээгъыныгъэ газ организацием дэзышыгъэхэр ТСЖ 32-рэ.

Зэхэфынхэм кыизэрагъэлэгъуагъэмкIэ, къалэу Мыекъуапэ, Джэджэ, Красногвардейскэ ыкIи Теуцожэ районхэм арыт гъэлорышIэкло компание ыкIи ТСЖ пстэуми газ оборудованием итехническэ ыкIи аварийнэ-диспетчерскэ фэло-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэм ехьылIэгъэ зээгъыныгъэхэр газ организацием дашIыгъэх. Ау адрэ районхэм мы Юфыр ащ тетэу ащыгъэпсыгъ пIон плэкIыштыр. ГуцыIэм пае, Мыекъопэ ыкIи Тэхутэмыкьое районхэм гъэлорышIэкло компание горэми газ организацием зээгъыныгъэ ащыдишIыгъэп. Ащ кыкIыгъэр квартирабэу зэхэт унэхэм ачIэхэм техническэ фэло-фашIэхэр зэрафамыгъэцкIэштхэр ыкIи газым игъэфедэн щынагъоу щытын зэрилэкIыштыр ары. ОАО-у «Адыггазым» а гъэлорышIэкло компаниехэм зээгъыныгъэ кыдашIын зэрэфаер пчъагъэрэ агу кыгъэкIыжыгъэ нахъ мышIэми, адрэхэм зыкъагъэхъыгъэп. Ащ фэдэ зэфыщытыкIэм уигъэрээн ылэкIыштыр. Газыр зэрагъэфедэрэ оборудованиери процент 80-р жыы ыкIи бэшагъэу зблэхуэгъэн фаеу зэрэщытыр кызыдэплъыгъэкIэ, а оборудованием тхамыклагъо кызыдихъын зэрилэкIыштым уналэ темыдзэн плэкIыштыр.

Джыри зэ къэтэIожы:газ оборудованием итехническэ ыкIи аварийнэ-диспетчерскэ фэло-фашIэхэр зыгъэцкIэрэ организациеу Адыгеим итыр ОАО-у «Адыггазыр» ыкIи ащ ипроишIовственнэ участкэхуэ районхэм ащылэхэр ары. ЗэкIэ къэбархэр зы чIыпIэ щызэIу-гъэкIэгъэнхэм ыкIи информационнэ шьолгыр зикI гъэпсыгъэн гухэлъым пае, 2010-рэ илээсым ищылэ мазэ и 1-м кышыублагъэу ОАО-м истандартэу «Газ-промрегионгаз» зыфилоу газгощ сетьхэр ыкIи ахэм япхыгъэ коммуникациехэр графическэ шIыкIэм тетэу зыгъэнафэхэрэр агъэфедэх, джащ фэдэу географическэ информационнэ системэм (ГИС) игъэфедэн рагъэжъагъ. А зэпстэум яшIуагъэклэ газ аварийнэ-диспетчерскэ къулыкъоу 04-м лъагъэлэсырэ къэбар пстэури псынIкIэу ыгъэцкIэнхэ елътэклэ.

2010-рэ илээсым ОАО-у «Адыггазым» иаварийнэ-диспетчерскэ къулыкъу аварийнэ ыкIи гъэцкIэгъын Юфыгъохэм яхьылIэгъэ

заявкэ 5967-рэ кылытагъэлэсыгъ, ащ щыщэу 1692-р авариехэм яхьылIэгъагъ. 2009-рэ илээсым иапэрэ илээсныкыо елътыгъэмэ, гъэцкIэгъынхэм яхьылIэгъэ заявкэхуэ а къулыкъум кылытагъэлэсыгъэхэр процент 17,6-кIэ нахъ макIэ хуэгъэх, ау авариехэм яхьылIэгъэ заявкэхэр процент 15,8-кIэ нахъыбэ хуэгъэх. Унэ клоцIхэм ашагъэфедэрэ газ оборудованием ищыкIэгъэ техническэ фэло-фашIэхэр ипалътэм ехъулIэу зэрамыгъэцакIэхэрэм кыыхэкIэу, авариехэм япхыгъэ заявкэхэм ренэу ахэхъо. Газовикхэм зэралтыгъэрэмкIэ, мы кыныгъэр дэбгъэзыжыын плэкIыштыр ыкIи ащ тетэу гъэпсыгъэн фае. Ар зэлытыгъэр унэхэм ябысымхэр ары.

Газ оборудованием иIофшIэн щынэгъончъэу гъэпсыгъэным ехьылIэгъэ пропагандэ зехъэгъэнымкIэ ОАО-у «Газпромрегионгазым» ипрограммэ зэхэубытагъэ тегъэпсыкIыгъэу ОАО-у «Адыггазым» иIофышIэхэм цыфхэм профилактикэ IофшIэныр адызэрахъэ. Илээс къэс акционер обществэм иIофышIэхэр газыр щынэгъончъэу гъэпсыгъэным ехьылIэгъэ лекциехэм гурьыт еджанIэхэм, предприятиехэм къащеджэх, листовкэхэр цыфхэм алаклагъахэх, гъэзетхэм статьяхэр къахырагъэутых. ГазовикхэмкIэ мэхъанэ шъхъалэ зилэр гъэстыныпхъэм игъэфедакIохэм Iэпэлэсныгъэ зыхэлъ Iэпылгъу ятыгъэным фэшI игъом макъэ къарагъэлуныр ары. Сыда пIомэ газ оборудованием иIофшIэн щыклагъэ фэмыхуэ зыхуэкIэ унагъомкIи, ащ игъунэгъухэмкIи газым игъэфедэн щынэгъончъэу щытыштыр.

Газ оборудованием игъэц-

кIэгъын ыуасэ сыда хахъэхэрэр?

Унэ клоцым ит газ оборудованием ищыкIэгъэ техническэ фэло-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэм ехьылIэгъэ зээгъыныгъэ зэдэшыгъэныр узышIокIы мыхуштыр шапхъэу непэ щыт. УФ-м и Правительствэ номерэу 549-р зытет унашъор кызыдыгъэкIыгъэм илээситIум ехуэ тешлагъэми, зыцIэ кьетлогъэ зээгъыныгъэм тегъэпсыкIыгъэу унагъохэм зыуасэ атынэу щыт фэло-фашIэхэр зыфэдэхэр, «унэ клоцым ит газ оборудованиер», «техническэ фэло-фашIэхэр» зыфэпIощтхэм къарыкIырэр джыри икIоу зымышIэхэрэр ахэтых. *Арышъ, джыри зэ кьэлогъэн фае ВДГО-м кыкIырэр. Квартирабэу зэхэт унэ е чIылгъэ унэм игаз оборудование хахъэх газрыкIуапIэхуэ газгощ сетым кыкIэу газоборудованием кызыщыцекIуалIэрэм кынысырэр, джащ фэдэу газыр зыгъэстырэ оборудованиеу унэм итыр. Техническэ фэло-фашIэм егъэнафэ зэпыгъэууапIэхэм газыр кызырамытIунырэр прибор шIыкIэклэ е сабын тхъубэр шафэзэ, уплэкIугъэныр. Джащ фэдэу хъакум ыкIи нэмыкI приборхэм ахэлъ кранхэр ауплэкIух, щыфэ афашIы, газ кыкIыпIэхэр аукуэбых. Iугъо икIыпIэхэм зэрагъудырэр ауплэкIу.*

Шапхъэхэм зэрагъэнафэрэмкIэ, унэ кIыбым ыкIи клоцым ащылэ газрыкIуапIэхэр илээситIым кыкIоцI зэгъогогъум кыщымыкIэу уплэкIугъэнхэ фае. Унэ клоцым ит оборудованиер кыдызгыгъэкIыгъэ заводым ыгъэнэфэрэ палътэм тетэу, ау илээситIым кыкIоцI зэгъогогъум кыщымыкIэу ауплэкIу ыкIи а

палътэр зикIырэ ужым илээс къэс ауплэкIу. Техническэ фэло-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэм ехьылIэгъэ зээгъыныгъэм уасэу иIэр абонентым газ оборудованиеу ыгъэфедэрэм ипчъагъэ елътыгъ. Мыщ дэжым фэло-фашIэу абонентым фагъэцакIэхэрэм ауасэ проценти 100-м ыкIи 50-м нэсэу нахъ пасэу зэрэтыр е мазэ пэпчэ илээс уасэр атегощагъэу зэрэтыр шIыкIэр агъэнафэ.

Сыда газыр кыуамытын языгъэлэкIыштыр?

Урысые Федерацием и Правительствэ кыдыгъэкIыгъэ унашъоу номерэу 549-рэ зытетым зэригъэнафэрэмкIэ, Адыгеим газыр шаIэклэзыгъэхэрэ ООО-у «Адыгрегионгазым» ифитыныгъэхэм ахэхъэ чIыопсым кытырэ газым идэгъугъэ уигъэрэзэным тегъэпсыкIыгъэу газ организациемрэ абонентымрэ ягазгощ сетьхэр зыщызэолIэхэрэ чIыпIэм нэсэу альбыгъэлэсыгъэныр. Мыщ дэжым газым игъэфедакIохэм япшъэрылгъэ гъэстыныпхъэр щынэгъончъэу гъэфедэгъэныр. Ащ кыкIырэр унэ клоцым ит оборудованием щыклагъэ имыIэныр ыкIи щынэгъончъэу Iоф егъэшIэгъэныр ары. Ащ пае Правительствэм иунашъо егъэнафэ ыпшъэклэ зыцIэ кыщетIогъэ зээгъыныгъэр абонентым адимышIыгъэ зыхуэкIэ, ар ищыклагъэу зэрэщытыр апэрашIэ тIогъогогъо ыгу кьэгъэкIыжыгъээн (апэрашIэ мэфэ 40 шыIэу, ятIонэрэу мэфэ 20 къэнагъэу) зэрэфаер ыкIи ар зымыгъэцакIэклэ гъэстыныпхъэ шхъуантIэр фимытIушцын фитэу.

Александр ЯКОВЛЕВ.

Чъэпыогъум (октябрэм) инэмаз шIыгъо уахътэхэр						
Мафэхэр	Сэбахъ нэмаз	Тыгъэр кызыкыокIырэр	Щэджэгъо нэмаз	Ечэнд нэмаз	Ахышам нэмаз	Джац нэмаз
1	5:47	7:16	13:41	16:27	19:02	20:29
2	5:49	7:17	13:41	16:26	19:01	20:26
3	5:50	7:18	13:41	16:24	19:00	20:24
4	5:52	7:20	13:41	16:23	18:58	20:22
5	5:54	7:21	13:41	16:22	18:56	20:19
6	5:56	7:22	13:41	16:20	18:53	20:17
7	5:58	7:24	13:41	16:19	18:51	20:15
8	6:00	7:26	13:41	16:18	18:49	20:13
9	6:02	7:29	13:40	16:16	18:47	20:11
10	6:05	7:31	13:40	16:15	18:45	20:09
11	6:07	7:33	13:40	16:13	18:43	20:07
12	6:09	7:35	13:40	16:12	18:40	20:05
13	6:10	7:37	13:40	16:11	18:38	20:04
14	6:11	7:38	13:40	16:09	18:36	20:02
15	6:12	7:39	13:40	16:08	18:34	20:01
16	6:13	7:40	13:40	16:07	18:32	19:59
17	6:15	7:40	13:39	16:05	18:30	19:57
18	6:16	7:41	13:39	16:04	18:29	19:55
19	6:17	7:41	13:39	16:03	18:28	19:53
20	6:19	7:42	13:39	16:01	18:27	19:51
21	6:20	7:42	13:39	16:00	18:26	19:49
22	6:21	7:43	13:39	15:59	18:25	19:47
23	6:23	7:44	13:39	15:58	18:24	19:45
24	6:25	7:46	13:39	15:56	18:22	19:44
25	6/5:27	7/6:47	13/12:38	15/14:55	18/17:20	19/18:43
26	6/5:28	7/6:49	13/12:38	15/14:54	18/17:19	19/18:42
27	6/5:29	7/6:51	13/12:38	15/14:53	18/17:17	19/18:41
28	6/5:30	7/6:53	13/12:38	15/14:51	18/17:16	19/18:40
29	6/5:31	7/6:55	13/12:38	15/14:50	18/17:14	19/18:39
30	6/5:32	7/6:57	13/12:38	15/14:49	18/17:13	19/18:38
31	6/5:33	7/6:58	13/12:38	15/14:48	18/17:12	19/18:37

ПенсиехэмкIэ фондир зызэхащэгъэр

ПенсиехэмкIэ фондир и Теуцожь район Гъэло-рышланIэ республикэмкIэ анахь дэгъухэм ащыщ. Районым анахь коллектив зэгурыложьэу итхэм ахалъытэ. Ахэм къахэдгъэхъожьымэ тишоигъор ащ илофышIэхэр лъэпкъ гъэзетым иныбджэгъушIухэу зэрэщытхэр ары. Илъэс къэс коллективым хэт нэбгырэ 25-м «Адыгэ макъ» къыратхыкIы, яунагъохэм арэхъэ, еджэх. Ащ фэшил лъэшэу тафэраз.

БэмышIэу мыщ тыщылагъ. ЯмэфэкIышхоу къэблагъэрэм зыфагъэхъазырызэ, нэпэ ялофшIэнхэр зэрэ-зэхащэгъэр, гъэхъагъэу яIэхэр зыфэдэхэр, ящытхъоу алорэм хагъэхъоным, гъунэпкъагъэхэр ашIтэным фэшил ашIэхэр зэдгъэшагъэ. ТиунчIэхэм джэуапхэр къа-зытыжъыгъэр пенсиехэмкIэ фондир ирайон Гъэло-рышланIэ инащэу Лыхъурэе Алий.

— ПенсиехэмкIэ фондир и Гъэло-рышланIэ апэ Адыгэ-къалэ къыщызэлауахыгъагъ, — икъэлотэнхэр къырегъажэ Алий. — Ащ сэри сы-щылажъэщыгъ. 2000-рэ илъэсым ыкIэмэ аджэ Теу-цожь районым игупчэу Пэнэ-жыкыуае къызахыжъым ПФР-м ирайон Гъэло-рышланIэ мыщ къыщызэ-лауахыгъ, ащ итхъаматэуи сыкъащэжъыгъ.

Шъыпкъэ, апэрэ уахътэм къинбэкIае тлъэгъугъэ. Къоджэ Советым иконторэ унэ горэхэр къыщыгъати ты-зэхэгъагъэу, тIэ хъати щымыIэу тыщылэжъагъ. Ау бэрэ пэмылэу республикэм пенсиехэмкIэ ифонд иапэрэ тхъамэтэгъэу, джы Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Хъаджэбы-екъо Руслан мы тIоу зэтет унэ дахэу тыщылажъэу чы-лэр къэзгъэкIэракIэрэр тфаригъэшIыгъагъ. Ащ ка-бинет 15, актовэ зал, архив, чылагъохэм къарыкIырэ пенсионерхэр къызыт-факIохэкIэ, ахэр зэрагъэб-лэгъэрэ, защыдэгъушIэхэрэ уни хэт.

ИофшIэнымкIэ тиуслови-хэр дэгъух. АщкIэ рес-публикэмкIэ типашэу Къулэ Аскэрбий ренэу ыналэ къыт-тет, тызщигъагъэрэ щыIэп, тикабинетхэм компьютерхэр арытых, факсхэри, ксерокс-хэри, нэмыкI тищыклагъэхэри

зэкIэ тIэх. МебелымкIэ тыз-тегъэпсыхъагъ, унэхэр гүлэ-тыплэх, нэфынэх. Арэуштэу зэ-рэщытым ишIуагъэкIэ, пенси-онерхэу е ар языгъэгъэуцу зышIоигъохэу къытгуалIэхэрэм ащыщ горэ паспортным е нэ-мыкI тхылъхэм копие къыты-рягъэх тIоу чIэдгъэкIыжъэрэп, зэкIэми зыфаехэр афагъэца-кIэхэш, нэгүшIохэу атIуп-щыжъых.

Пшъэрылэ шъхъалэу яIэхэр зыфэдэхэми тащегъэгъуазэ. Нэбгырэ 25-рэ хъурэ коллек-тивым ылъэкI къымыгъанэу иакъыли, ишIэныгыи, инамали зыфигъэло-рышIэхэрэп цIыфэу къауалIэхэрэм адыгэгъэ-цIыфыгъэ дахэ ахэлэу шъхъэ-клафэ афашIызэ, нэщх-гушхэу апэгъокIынхэр, нэжъ-лужъхэр аблыпкъ алыгъэу къырагъэб-лэгъэныр, къызфэкIуагъэхэр афагъэцэкIэныр, агъэкIоты-жынынхэр ары. Районым пенси-онер 5236-рэ щэпсэу. Ахэм ащыщэу 1968-м федеральнэ фэгъэкIотэныгъэхэр яIэх. Рай-оным гурытымкIэ пенсиеу щаратырэр зэрэхъурэр сомэ 6163-рэ. Мазэ къэс пенси-еми, пособиими къуаджэхэм сомэ миллион 35,1-рэ афарагъэхъы, график гъэнэфагъэм тетэу игъом алэклагъахъэ.

Ащ нэмыкIэу нэбгырэ мин 21-м ехъу страхование ашIы-гъэу компьютерым дэлъ. Ахэм къызыщыгъэу щегъэжъагъэу зигъэпсэфынэу тIысыжъын охъуфэ къарыкIуагъэр, Иоф-

ЯЛОФШИЭНХЭР ЩЫСЭТЕХЫШIЭУ ЗЭХАЩЭХ

шIагъэу, лэжъапкIэу яIагъэр зы-фэдиизыр яучет хэт. Заом хэлэ-жъагъэхэм, сэкъатныгъэ зIэхэу ЕДВ-р федеральнэ бюджетым къызфитIупщыхэрэми шэпхэ гъэнэфагъэхэм атетэу яфэло-фашIэхэр афагъэцакIэх.

ГушIуагъоу щыгъэм ащыщэу зигугъу къытфитIыгъэр райо-ным кIэлэцIыкIоу къыщыхъу-рэм ипчъагъэ илъэс къэс къы-зэрыхъахъорэр ары. Ащ фэшы-хъагъы мыщ фэдэ щысэхэр. 2007-рэ илъэсым районым кIэлэцIыкIоу къыщыхъугъэр

99-рэ, 2008-м — 102-рэ, 2009-рэ илъэсым кIэлэцIыкIуи 137-рэ. Тызхэт илъэсым имэзий са-быеу къэхъугъэу атхыгъахэр 62-рэ. А уахътэм къыкIоцI ны-именной капиталым исертифи-катхэр бзылъфыгъэ 400-м ара-тыгъ.

Корр.: Ахэр щысэ шIагъох ыкIи ИофшIэгъэ дэгъух. Адэ макIэу пенсиер къызэратырэ нэжъ-лужъхэр, зигъот макIэхэр сыд фэдэ гумэкIхэр яIэхэу къышхоуалIэхэра? Сыд фэдэ IэпыIэгъуа ахэм яшъутын шъульэкIырэр?

Л.А.: Нэжъ-лужъэу къы-тэуалIэхэрэ зыгъэгумэкIыхэрэр япенсиехэр зэрэмакIэр ары. Ахэм тэ афыхэдгъэхон тыфи-тэп. Арыми амал зэриIэкIэ таделэ, ятхылъхэр мытэрэмэ илъэс пчъагъэу Иоф зэри-шIагъэр икъоу къэмыгъэ-лэгуагъэмэ зэрэпшIыщтыр къафэтэIуатэ, зыщылэжъа-гъэхэм тафэтхэ, къятэгъэхъы-жы, мыхъужы хъумэ джыри къэралыгъом къафыхигъэхъо-нэу зэрэщытыр къафэтэIуатэ, тэгъэрэхъагъы, къытфэразэхэу тэтIупщыжъых.

Илъэс зытIушкIэ узэкIэлэ-бжэмэ, республикэм пенси-ехэмкIэ и Фонд сомэ мин 480-рэ къытфитIупщи, зигъот макIэхэу Иоф зымышIэрэ нэ-бгырэ 23-м газыр агъэфедэ шIыгъэнымкIэ IэпыIэгъу та-фэхъугъагъ. АщкIэ респу-бликэмкIэ тIэшъхъэтетэу Къулэ Аскэрбий къытфитIэрэр макIэп. ГъэрэкIо газыр агъэфэ-

дэ шIыгъэным пае нэбгырит-фымэ — Кушъу Шайдэт, Анна Волковам, Еутых Станислав, Эдуард Доровчан, Любовь Цветовам сомэ мин 15 зырыз арытигъэтыгъагъ. Мыгъэ Те-клоньгэм и Мафэ ехъулэу нэбгырэ 802-м — ахэм ащы-щэу заом иветеран 25-м, ахэм арагъэпшэрэ нэбгырэ 12-м, сэкъатныгъэ зIэхэу нэбгыри 5-м, шъузэби 134-м сомэ мин тфырытф, тылым щыIэгъэ 620-м сомэ мин зырыз ятыгъ. Джащ фэдэу илъэс къэс сэкъатхэм ыкIи нэжъ-лужъхэм ямафэхэр зыщыхагъэунэ-фыкIыхэрэм Къулэ Аскэрбий ахэм ахъщэ шIухъафтынхэр афытегъэхъых.

Корр.: ШъуиIофшIанIэ бэрэ тыкычIэхъэ, тымыгъэшIэгъон тлъэкIырэл, щагури, тIоу зэтет унэу шъузыщылажъэрэри ре-нэу зэрэкъэбзэ-лъабзэхэр, къэгъагъэхэмкIэ зэрэгъэкIэ-рэкIагъэхэр тэлъэгъу, зэхэтэшIэ узипэщэ коллективыр дэгъоу зэрэлажъэрэр, пенсионерхэм яфэло-фашIэхэр дахэу, хъупхъэу, афэчэфхэу, афэнэгүшIохэу зэрагъэцакIэхэрэр. Сыдэуштэу кадрэхэр къыхэшъухыхэра, а зигугъу къэсшIыгъэхэр къы-жъудэхъухэра?

Л.А.: Тиколлектив зэрэхъу-рэр нэбгырэ 25-рэ, нахъыбэр бзылъфыгъ. ЗэкIэми апшъэрэ гъэсэныгъэ яI. Анахь шъхъалэу тыналэ зытедгъэтыхэрэр ады-гэгъэ-цIыфыгъэ дахэр, Iэдэб-ныгъэр, шъэбагъэ ахэлъыныр арых. Ахэр тинахъыжъхэу

ильэс 20 зэрэхъурэм инэгъокI

къытфакIохэрэм ящыкIэгъэ шьыпкъ.

ТызэгурьIомэ тыздэлужьзэ тэлажъэ. Зипшъэрылъхэр зымыгъэцакIэрэ тилэп, тилэни ылъэкIыштэп. Тищагъу зэрэ-къабзэр зилэшлагъэхэр тивах-терхэу Къумыкъу Налбий, Хьабэхъу Мэдин, Лыхъурэ Мурат, ЕмтIыль Сэфэр. Ахэр арых къытфакIохэрэм пчъэр къылуахэу тиунэ къызыхъэхэкIэ зылуплъэхэрэр, тыхьакIэхэм къафэтэджыхэрэр, нэгущIоу апэгъокIыхэрэр, зыдэкIощтхэр язылохэрэр.

Ахэм ялэпылэгъу, унэ зэтеты-ри егъэкабзэ, непэрэзымафэм уцуи тIыси илэп, пхъэн-кIыпхъэмрэ лъэкIалъэмрэ ылыгъых титехничкэу Тэтэр Тэмарэ. Ащ лъэшэу тыфэраз. ТилофшIэхэм зэкIэми якаби-нетхэр ежъхэм къэгъагъэхэмкIэ агъэкIэракIэ.

ТигъэорышIапIэ иотделхэм япашцх Къэбэртэе Марыет (ар сигуадз), Цэй Замирэт, Ергъукъо Маринэ, Хьаджэбыекъо Фатимэ. ЗэкIэми япшъэрылъхэр еIоллэнчъэу агъэцакIэ, хъупхъэ, чаных. Джармэкъо Саидэ компютерхэм дэгъоу Iоф ягъэшIэгъэным фэгъэзагъ. Исэнэхъат хэшIыкIышхо фыриI. Юрист ныбжыкIэу Блэгъожь Мурат ипшъэрылъхэр чанэу егъэцакIэх. Кадрэхэм апылгыр Тхьагъэпсэу Аминэт, гъэорышIапIэм ихъызмэт IофшIэнхэр зыгъэцакIэрэр Цэй Аслъан. Ащ машIо къэхъумэ макъэ къэ-зыгъэIушт сигнализациер аригъэгъуцугъ, щагум игъэ-къэбзэнкIэ нэмыкI Iофыгъо дэгъухэри зэрехъэх.

Коллективыр спорт зэнэ-къокъухэм ахэлажъэ. Респуб-ликэм пенсиехэмкIэ ифонд спартакиадэу зэхичхэрэм ре-нэу ахэлажъэ, хагъэунэфыкIырэ чIыплэхэри къышчыдахы. Хъу-нэгэ Саныет шахматхэмкIэ ячэнэрэ чIыплэр къыдихы-гъагъ. «ЗиIофшIэнкIэ анахь дэгъур» зыфилорэмкIэ Лъэустэн Маринэ апэрэ, Уайкъокъо За-ремэ ятIонэрэ чIыплэхэр къа-фагъэшъуашъу къыхэкIыгъ.

Дэгъоу Iоф зышIэрэм дэгъоуи зигъэпсэфын фае. АщкIи дэгъоу мэпсэух, Гуам къушъ-хъэ тIуакIэми шылагъэх. Хы-гушъоми мыззу-мытIоу зы-щагъэпсэфыгъ, Шъачэ нэсы-хэуи къыхэкIыгъ. ИлъэсыкIэм икIыхьагъухэм яактовэ зал якIэлэцIыкIухэм ямэфэкI зэх-хъэ гъэшIэгъонхэр щафызэх-ащэх, ахэм ны-тыхэри ащIэх.

Лыхъурэ Алий зипэшэ кол-лективыр «Адыгэ макъэми» иныбджэгъушIоу щыт. Илъэс къыхэкIырэрэп IофшIапIэм шы-лжъэрэ нэгъырэ 25-м зэкIэми лъэпкъ гъэзетыр къырамыт-хыкIэу. Ащ ежъ коллективым ипашцэ кIэщакIо зэрэфхъурэри гъэнэфагъэ.

— А гъэзет закъор ары ду-наим адыгабзэкIэ къышчы-дэкIырэр, — еIо Лыхъурэ Алий. — Ащ урыгушхон, къиптхыкIын, унагъо пэпчъ ихъан фае. Адэ ар уадыгъу къымытхыкIымэ, уемыджэмэ, хэта къызытхыкIыштыр? Ар тэры, адыгэхэр ары къызфы-дэкIырэр.

НЭУЭФ Рамзали

Отделхэм япашцэхэм къаIохэрэр

Къэбэртэе Марыет, пенсиехэр афэ-гъэуцугъэным, ятыжыгъэным фэгъэзэгъэ купым ипашц, гъэIорышIапIэм итхьаматэ игуадз: «Сэ пенсиехэр цыфхэм ятыгъэ-ным фэгъэхьыгъэ Iофыгъом сызыфэла-жъэрэр ильэс 31-рэ хъугъэ. Сыда Iомэ нахьыпэм собесми сыщылажъэштыгъэш ары. Сызипэшэ отделым нэгъырихэу ты-щэлажъэ. ЗэкIэми апшъэрэ гъэсэнэгъэ тил. Пенсионер 5236-м яфэIо-фашIэхэр тэгъэцакIэх, тэгъэразэх.

СиIофшIэгъухэр хъупхъэх. Специалист шъхьалэу Хъот Гошнагъо опытышхо зилэ IофышI, исэнэхъат хьалэлэу зырылажъэ-рэр ильэс 20-м къехъугъ. Цыф шлагъу, адыгэгъэшхо хэлъ, IофышIэ бэлахъ. Хъу-нэгэ Саныет пенсиехэмрэ пособиехэмрэ, Уайкъокъо Заремэ ны унэгъо капиталыр зэратыштхэм Iоф адашIэ. Пенсием кIощтхэр апэу къызэкIуалIэхэрэр, ахэм адэгущыIэрэр, ятхыльхэр афэзыгъэхъа-зырэр Пэнэшбу Сусан. Пенсиехэр, посо-биехэр афэгъэуцугъэнхэмкIэ IофшIэнэу тигъэIорышIапIэ къычIахъэрэр зэкIэ ком-пютерым дэзыгъэхъажьырэр типшъэшъэ

фэдэ щыIэжъэп. Тикабинет къызынэсы-хэкIэ, сэрырэ Нэхэе Аминэтрэ пенсиехэм, пособиехэм ягъэуцункIэ зэкIэ зэрэ-пшIыштыр къафэтэIуатэ, тхыльхэм ягъэхъазырынкIи ищыкIэгъэ IэпыIэгъур ятэгъэгъоты. Справкэ зэфэшъхьафхэм афаехэми ятэты, софинансированиемкIэ къэралыгъо программэу щыIэр зыфэдэми щытэгъэгъуазэх, нэпэмыкI IэпыIэгъухэри ятэты. ГурытымкIэ ильэс къэси лъэIу зэ-

Ергъукъо Марин, персонифициро-ваннэ учетым, страховой взносахэм, страховательхэм ыкIи чIыфэ зытелъхэм къаIыхыжыгъэным афэгъэзэгъэ отде-лым ипашц: «Тэ тызэрэхъурэр нэгъыришI — сэры, Лъэустэн Марин, Лъэцэр Саид ыкIи Пэнэшбу Саид. Тызпылгыр стра-хование зызышIыгъэхэр учет шIы-гъэнхэр, ахэм страховой взносыр къы-зэратырэм иотчетхэр къаIыхыгъэнхэр, взносахэр къэзымытыхэрэр зэгъэшIэ-гъэнхэр, ахэр къагъэтыгъэныр, ащкIэ правоухъумэкIо органхэр, прокуратурэр, суд приставхэр, нэмыкIхэр къыз-дегъэлэгъэнхэр ары.

ТирайонкIэ персонифицированнэ уче-тым страховатэ зызышIыгъэ нэгъырэ 21222-рэ хэт. Взносахэр къэзытыхэу уче-тым хэтыр 969-рэ мэхъу. Ахэм ащыщэу 328-р работодателей, 641-р унэе пред-принимательх.

Мазэ къэс страховой взносуу тыугъо-ирэр сомэ миллионитфырэ мин 438-рэ, илъэсым кыкIырэр миллион 78-рэ мин 734-рэ. Взносахэр игъом къамытыгъэу страховательхэм чIыфэу ателъыр миллионилIым къехъу. Ахэр къызэра-Iытхыжыштыр фэгъэхьыгъэ Iофы-гъохэр непэ зетэхъэх.

Къэралыгъо софинансированием ип-рограммэ тирайон щыпсэурэ нэгъырэ 255-рэ хэлажъэ. Ахэм япенсиехэр тапэкIэ нахьыбэ шIыгъэнхэм фэгъэ-хьыгъэ счетхэу къызэлуахыгъэхэм сомэ мин 749-рэ къарагъэхъагъэх.

аныхыкIэу ЛъэпцIэрышэ Ирин.

Къыхэзгъэхъожьы сшIоигъор урыси, адыги тимыIэу, зэкIэ тинахыжъхэу къытфакIохэрэм нэгущIоу тызэрапэгъо-кIырэр, амал зэриIэкIэ тфэлъэкIыштыр зэрафатшIэрэр ары. Щай ешъо зышIо-игъохэми къафэтэгъэштэ, тятэ-тянэхэм афэ-дэу тафэгумэкIы, дахэу тэгъэкIотэжыхь». ***

Цэй Замирэт, пенсионерхэм Iоф адэшIэгъэным сызыпылгыр ильэс 15-м къехъугъ. Сигъусэ Iэдэб дахэ зыхэлъ бзылъфыгъэ нэутхэу Нэхэе Аминэт. Тыз-фэгъэзагъэр пенсионнэ Iофхэм агъэ-гумэкIырэ цыфхэу апэу тигъэIорышIапIэ къычIахъэхэрэм тапэгъокIыныр, къед-гъэблэгъэнхэр, зэкIэ зэрэпшIыштыр къафэтIотэныр ары.

Нахьыпэм «клиент къулыкъур» зы-щэмьIэм пенсием кIожьынэу щытхэм зы-щырагъэжъштыр амышIэу, кабинетхэм арыхъэхэмэ къалукIыжъхэу, етIанэ зыдакIохэрэми къащыдэхъурэ щымыIэу кынэу альэгъуштыгъэр макIэп. Джы ащ

фэшъхьафхэр яIэхэу нэгъырэ мин 16-м ехъу тикабинет къеуалIэх, ягумэкIхэри афэтэгъэцакIэх». ***

Адыгабзэ зэтэгъашIэ

(КъызыкIэлъыкIорэр Юныгъом и 21-м къыдэкIыгъэ номерым ит).

Урыс буквэмэ ацIэхэр

Алфавитым хэт буквэмэ цIэ шъхьаф-хэр яIэх. Буквэхэм ацIэу бзэ зэфэшъхьафмэ ащагъэфедэхэрэр зетефэхэрэп.

Урыс алфавитым хэт буквэмэ ацIэхэр мыщ фэдэу гъэпсыгъэх:

1). Буквэмэ ацIэхэу къызэрджэхэрэм тефапэхэрэр. Ахэр инахьыбэмкIэ мэкъэзещэ буквэмэ ацIэхэр, мэкъэ закъокIэ къэлогъэ буквацIэхэр арых:

[a], [u], [o], [y], [ы];

2) ГушыIэм хэтмэ къызэрджэхэрэм тIэкIукIэ тефэрэ буквэцIэ зэхэтхэр:

э — «э оборотное» — «э зэпырыгъэзагъ»
й — «и краткое» — «и Iаку»

3) ежъ иеу макъэ къызэрымыкIырэ буквэмэ ацIэхэр:

ь — «твердый знак» — «пхъэшэ тамыгъ»
ъ — «мягкий знак» — «шгъэбэ тамыгъ»

4) мэкъитIукIэ къэлогъэ буквацIэхэр:

я — [йа], ю — [йу], е — [йэ], ё — [йо];

5) Буквэмэ ацIэу къызэрджэхэрэм тIэкIу тефэхэрэр. Ащ фэдэх мэкъэзэращэ буквэ пстэумэ ацIэхэр:

а) ежъ мэкъэзэращэ буквэмрэ ащ ыпэ ит мэкъэзещэ буквэи э-мрэ къызэдагъэпсырэ буквацIэхэр:

м — [эм], н — [эн], р — [эр], с — [эс], ф — [эф], л — [эль];

б) ежъ мэкъэзэращэмрэ ащ ыуж ит мэкъэзещэу э-мрэ къызэдагъэпсырэ буквацIэхэр:

б — [бэ], в — [вэ], г — [гэ], д — [дэ], ж — [жэ], з — [зэ], н — [нэ], т — [тэ], ц — [цэ], ч — [чэ];

в) ежъ мэкъэзэращэмрэ ащ ыуж ит мэкъэзещэу а-мрэ къызэдагъэпсырэ буквацIэхэр

к — [ка], х — [ха], ш — [ша], ц — [шьа];

6) БуквэцIэ зэхэтхэр.

Составные названия букв.

е - [йэ], е — [йо], ю — [йу], я — [йа].

Адыгэхэмрэ хьакIэмрэ

ЖХ

Адыги и гость

Джар ыцIэу статья къэтх. АщкIэ адыгэмэ ахэлъ гушыIэжъхэр гъэфедэх.

Адыгэмэ хьакIэр агъашIо, агъэлъапIэ, якIас. Ар адыгэ гушыIэжъхэми къащлъагъо.

1. Адыгэ хьакIэр пытапIэ ис.
2. ХьакIэ къакомэ насып къыдэкIо.

3. ХьакIэр пстэумэ ап.
4. «ХьакIэ къэкIощт» Iори гъэтIылъ, «бэрэ щылыгъ» пIоу умышхыжъ.

5. ХьакIэр чэщищэ шысмэ, унагъом щыщы мэхъужы.

6. ХьакIэм къэкIоныр иIоф, кIожьыныр бысымым иIоф.

7. Егъэблагъэр зибэм ибын мэлэ-кIэрэп.

8. ЦыфышIу хьакIэ щыкIэрэп.

Хь а к I э м п э гъ о к I ы х э ш ь
р а I о:

— Фэсапщи!

— Еблагъ!

Под таким названием напиши статью. При ее написании используй адыгские пословицы и поговорки.

Адыги гостя лелеют, любят и высоко ценят, что видно и в адыгских пословицах и поговорках.

1. Адыгский гость — в крепости.
2. Вместе с гостем приходит и счастье.

3. Гость — прежде всего.
4. «Гость придет», — сказав, запасись едой, «долго пролежал», — сказав, не съедай.

5. После трех суток гость становится членом семьи.

6. Прийти — дело гостя, а когда уходить (уехать) — дело хозяина.

7. Кто любит приглашать гостей, у того семья не голодает.

8. У доброго хозяина всегда гости.

Встреча гостя, гово-
рят:

— С приездом!

— Добро пожаловать!

Изучаем адыгейский язык

• Ным къытегушыI.

Птхыгъэм еджэжъ. Буквэу **н** зыхэт пычыгъохэр хэгъэунэфыкIых.

Ны

Гъозэ гушыIэхэр:

ны
гушIубзыу
гукIэгъу
ным иIушыгъ, ным ишгъэбагъ
ным игушIубзыгъ
щIэгъэшхо хэлъ
нурэр къыпехы
нан
нын
псэемыблэжыныгъ

Ны зыхэт гушыIэ зэлъэпсэгъухэр:

• Расскажи о матери.

Прочти написанное. Выделяй слоги, в которых употреблена буква **н**.

Мать

Контрольные слова:

мать
жизнерадостный, приветливый
жалость, милосердие
мудрость матери, мягкость матери
ласковость, жизнерадостность матери
терпелива
светит
мать, мама
мама, бабушка
самоотверженность.

Однокоренные слова со словом
ны «мать»

Ныгу «сердце матери», ныIэ «рука матери», ныдэлъф «родной», ныдэлъф (гушыI) «родное (слово)», ныжъ «бабушка», ныш «дядя по матери», нышыпхъу «тетя по матери», нысэ «сноха», нысакIэ «невестка», ныкыльфыгъ «родной», ныдэлъфыбз «родной язык», нынэпIос «мачеха», ныо «старуха», нысацэ «свадьба».

Синан

ЖХ

Моя мама

ЗыкIи мыгупсэфэу,
Iофыр фэмыухэу,
Пшъыгъэми умышIэу.
ГушIубзыу зпытыр
Синан!
ЗэкIэ изэфэдэу,
Зэфэдэу игупсэу,
ГукIэ алъынэсэу
ШукIэ афэпсалъэрэр
Синан!
МакIэу IугушIукIэу,
Шгъабэу хэкIошъыкIэу,
Пстэуми ядэхашIэу
ГъашIэр зыгъэуныфырэр
Синан!

Всегда беспокойная,
Всегда занятая,
Не показывающая, что устала,
Всегда жизнерадостная, —
Это моя мама!
Ко всем одинаково относящаяся,
Кому все родные,
До всего сердцем доходящая,
Обо всех добро говорящая, —
Это моя мама!
С нежною улыбкою,
С мягкою походкою,
Ко всем заботливая,
Жизнь освещающая,
Это моя мама!

БЛЭГЪОЖЪ Асыет.

б) Адыгэ Республикэм и Герб.

б) Герб Республики Адыгея.

Адыгэ Республикэм и Герб итеплэкIэ хъурай, ышгъагъкIэ къещэкIыгъэ лентэм урысыбзэкIэ «Республика Адыгея» ыIоу, адыгабзэкIэ «Адыгэ Республик» ыIоу тетхагъ.

Лентэм ыгузэгукIэ жьогъошхо, ыбгъуитIукIэ чыгъэ ыкIи лэнчъэ тхьапэхэр, коцъышхъэ дышпашгъохэр, натрыфышхъэхэр сурэтэу тешIыхагъэх. «Урысые Федерациер» зыфиIорэ гушыIэхэм яапэрэ хьарыфхэр ащ тетхагъэх, ахэмэ ашгъагъы хьалыгъурэ щыгъурэ зытель Iанэр тешIыхагъ.

Хъураем ыгузэгукIэ мэшIо тхъуабзэр къызыпильэсыкIырэ шэу нарт эпосым хэт лIыхъужэу Саусырыкыо зытесыр тешIыхагъ.

Гербыр зышIыгъэр
Мэрэтыкыо Долэт.

Автор Герба
Меретуков Д.М.

Мыр Адыгэ Республикэм и Герб
Мыр АР-м и Герб

Это Герб Республики Адыгея.
Это Герб РА

Адыгэ Республикэм и Апшгъэрэ Совет итхъэматэу ЛIыIужъу А. Х.

«Адыгэ Республикэм и Герб ехьылIагъ» зыфиIорэ унашгъоу Адыгэ Республикэм и Апшгъэрэ Совет ышIыгъэм кIэтхэжыгъ.

Председатель Верховного Совета Республики Адыгея А. Х. Тлеуж подписал постановление Верховного Совета Республики Адыгея «О Гербе Республики Адыгея».

Урысыем и Герб
Мыр Урысыем и Герб
Мыр УФ-м игерб

Герб России
Это Герб России.
Это герб РФ

(Джыри къыкIэлъыкIощт).

(Къызыкълэыкlorэр Юныгъом и 22-м къыдэкIыгъэм ит).

ЗэкIэм и апэу япашэ «кабинет» къыфагъэшъошагъ — коммунистхэр ежэ зэрэфаеу зыщылъыгъыгъэ камерэм рагъэтIысхьагъ. Комиссиет илофшIэн шъхьадж бзэджагъэу ышIагъэр цыпэ-цыпэу зехифэу ригъэжыагъ. Мысэгъэ шIагъо зимылэхэри къыхигъэщыгъэх. Ахэр псынклэу къатIупшыжьыгъэх. Охътабэ зытекIодагъэр полицай шъхьалэр ары. Шыхьат пчъагъэмэ яупчIыгъэх. Розы, яни ахэм ахэтыгъэх. Джауэ материалэу комиссиет хэтхэм къау-гъоигъэхэр том 17-м нэсыгъ. Полицаишхом илажэу, мыхъо-мышIэу ышIагъэу къыхигъэщыгъэм шъхьащышъор къегъэтэджы.

Модыклэ джыри зор аухыгъэп, зэ-ошхор макIо, пыймэ чIыгоу аубытыгъэр шъхьэфит ашIыжьыгъэ, тидзэкIолIхэм апсэ агъэтIылы. Мыдыклэ фашизмэ афэлэжыагъэхэм бзэджагъэу зэрахьагъэм изэхэфын ашъхьэ хэгъэнагъэу, уахътэ тырагъэкIуадэу Iоф дашIэ. Аслъанбий икьэбари шылэп, къехъула-гъэр зыщыщмэ ашIэрэп. Батырбий гу-къаоу унагъом къырилъхьагъэм зэкIэми гуузышхор къафихьыгъ. Анэгу ихыгъэу гъунэгъуи, къоджэгъуи, адэгущылэни, яплъыжьыни алъэкIырэп, егъашIэм зы-хэсыгъэхэм араIоштыри, зызэраухы-ижыштыри ашIэрэп. Ащ фэдэ насы-пэп, ащ фэдэ клэухэп яклэлэкIэ, къаль-фыгъэмкIэ ны-тыхэр зыфэагъэхэр, зыклэхопсыштыгъэхэр. Сыд гушэр ашIэн — джащ фэдэу, сыд фэдэклэи ушIокIын умылъэкIынэу Тхэм къафи-ухыгъ. Сезэгъын пIоми уфит, сезэгъы-нэп пIоми уфит — ар уиакъылрэ кIуачIэу пхэлъымрэ къызэрахь. Адэ джары: КлэлитIу къафэхъугъэти, зым гъогу гомыIур къыхихыгъ, адрэм сыд фэдэ гъогуа къыхихыгъэр, тидэ шыIа ар, пыймэ заритыгъа хьауми лIыгъэ хэлъэу ихэгъэгу, ичIыгу, къызыхэхьу-хьэгъэ цыфхэм апае ыпсэ ытыгъа? Зи хашIыкIрэн. «Гъэры зимышIэу, пый-мэ заримыгъэу лIыгъэ зэрихъэу фэхыгъэ-мэ, сыд тшIэн, тэри адыгэ хабзэм те-тэу дгъэежыныгъ», — мэтхьаусхэхэшъ-тымрэ нымрэ щысых. Япхъуи ящанэу акIэрыс — ари мэтхьаусхэ, мэгъы. Фронтым щылэми, псаоу къыгъэзэ-жыныгъ, мыдыклэ зилоф зэрафэрэми зы-горэуштыгъэу хьылъэу къытефагъэр шъхьа-щыхынэу Тхэм непи, нычэпи елъяIу...

Джауштыгъэу мафэхэр кIыхьэ-лыхъэу кIохъэу, ягъунэгъу шъузым чылэм къэ-бар къыхихи унагъом къафихьыгъ: ко-миссиет илофшIэн ыухыгъ, джы Батыр-бий исуд военнэ трибуналым /е нахь тэрэзэу къаплэмэ, военнэ полевой су-дым/ ыIошт. Кошхьаблэ уIэшыгъэ шыудзи, КГБ-м илофшIэхэри дэсы-гъэх. Ахэмэ ухъумэклаеу судыр зы-шIыштыри, зисуд алоштыри къаухъу-мэх. Судыр пчэдэжыым къышегъэжыа-гъэу пчыхъэм нэс зэхэхэу зэкIэлъыкIоу мэфитфэ кIуагъэ. Прокурорым аусуд-хэрэр къэралыгъом ышIэкIэ зэригъэ-мысэрэ IофыгъохэмкIэ бгъу пстэумкIи къакулалэу, зэфэхьысыжьэу къылуа-гъэми, тхьамыклагъо хадзагъэхэм ягушылэхэми зи хамыгъэзэу, теубытэ-гъэшхо хэлъэу судья шъхьалэри, ащ илэпылэгъухэри ядэлугъэх. Ащ ыужым а материал пстэури пкъырыпкъэу, ста-тья-статьяу зэхафыхъэу, зэнэкьокъури дыхэтэу, атегушылэгъэх. Шъхьадж ты-ральхьащтыри лажэу иIэм елпытыгъэу агъэнэфагъэ зэкIэми зэдаштэу.

Клэух зэхэтIысхьагъум Тхьаматэр приговорым къеджэжыгъ. АцIэ-лъэ-къуацIэм къяджэмэ, шъхьадж мыса-гъэу илэр зэхэфыгъэу къыломэ, илгъэ пчъагъэу судым тырилъхьэрэр лы-тагъэу къыIозэ къырыкIуагъ. Хэт илгъэ-сипшI, хэт 9,8,5,3... Мысагъэ судым зыфимылэгъугъэхэри къыхэкIыгъэх. Полицай пашэр ыгу «Iыгу-рыгоу» ыб-гъэ къызэгугитхьыштым фэдэу къытеоу, жьыр ерагъэу къышъэу, решеткэм къы-дэплъышъ щыт. Ащ истатыхьэм при-говорым ызыныкIор аубытыгъ. Нэмыщ-

мэ зызэраритыгъэри, оккупациет илгъэ-хьан пыймэ ягъусэу къызэрэкIожыгъэ-ри, пыймэ «яхабзэ» адыгэ чIыгум пы-тэу шигъэуцуным зэрэфэбэнагъэри, тицIыфхэр зэрэлэкIодагъэхэри, фаши-стхэм ягъусэу къыгъэзэжыым гухэлъыр илэу дзэ уIэшыгъэу зехицагъэм икоман-дирэу зэрежэжыгъэри, Гитлер ипый-хэу ыгъэлъагъохи, аригъэукIынхэу игъо зыфимыфагъэу, Еджэркъое мэзым щаригъэукIынхэу раригъэфылIэхи, ти-дзэхэм шъхьафит ашIыжьыгъэхэри, нэмыкIхэри (зэкIэри къэптхын зыхьукIэ, тхылъ псау хъушты!) а приговорым къы-луатэщтыгъ. Щытыжынынхэ амылэкIэу едэлугъэх. Клэухым къыфакIо зэхъум, Тхьаматэм къызэпигъэуи, жьы куоу къышцагъ. ЕтIанэ ымакъэ нахь Iэтыгъэу къеджагъэ лIым ышIагъэхэмкIэ, бзэджэ-шIагъэу илэхэмкIэ цыфмэ рапэсырэ Хабзэу зэошхом илгъэхьан зекIорэм те-

Къуныжъ Мыхьамэт

ЗЭШИТIУ

Повесть

тэу судым зэрилъытагъэу, Тхьэм къы-фиухыгъэр («...определить смертную казнь через повешение») цыфмэ янэ-рылгъэгоу пальэнэу.

Ащ фэдэ аджал чылэм ихышIгъэ ха-лгъэуагъэп. Ау судыр зэрашылагъэр неущ нэсыфэ ыпсэ хэтыфэ гугъэшт, Тхьэм шыгуыгъыт...

Къэбарыр зызыхьахым яти яни гугъа-гъэх, ащ фэдэ яклэлэ къехъулэнэу ашъ-хьы къыхагъэп. Агу ыубытыгъэу тIури къызэхэфагъэх. Ышыпхъу дахэу иныб-джэгъумэ къахэщыштыгъэри хьадэгъэ мэкъэшхор ыгъэлэу, Iэ ащифэу ашъ-хьащытыгъ...

Ныри, тыри, ышыпхъуи судыр зыщы-кlorэ унэм ауми благъэу рагъэкIолла-гъэхэп, ядэжъ къырамыгъэкIхэу хьурэр амышIэу, гыргъэхэу, модыклэ-мыдыклэ кIохэу, зы чIыплэ имызагъэхэу исыгъэх. Пальэнэу судым унашъо зэришылгъэр зашIэм нахь иныжъэу хьадагъэм уна-гъом зыкъышылIэтыгъ, нымрэ тымрэ яIофи нахь дэижъ къэхъугъ...

Розэрэ янэрэ шыхьатхэу ашагъэхэу а зэхэсыгъом шылагъэх. Адрэ ауыкIы-гъэхэми ялахьыл блэгъэхэр а зэхэсыгъом къырашлэлагъэх. ЗэкIэри зэхэтхэу при-говорым едэлугъэх. Ахэтыгъ разэу зи-ушгъэу цыгыгъыи, ахэтыгъ шIокIоды-гъэм ыгу фэузэу, сыд фэдэ приговоркIи ащ къызэримыгъэзэжыштыр къыгуры-лоу зынэпс къечыагъы. Розэрэ янэрэ зэ-тефэу къызэдаIуагъ: «0х!»

...Къоджэ гузэгум бэдзэр итыгъ мэ-шIокугъоу станциет пэмычыжьэу. Чэщым ащ пылэаплэ шагъэуцугъ. Цыфхэу бэдзэрэм къэкIуагъэхэм ар залъэгъум зэкIэми къагурылуагъ ащ фэдэр дэхэ фэшIэу зэрамыгъэуцурэр. Iофым ишъыпкъагъэ зышIэхэрэм зым адрэм риложыгъ. Джауэ зэкIэми зэ-лъашIагъ. Сыхьатыр 10-м дзэкIолIмэ бэдзэрэр къаухъурэахыгъ. Ащ лъы-пытэу зым ыуж адрэр итэу къызэрэ-угъоигъэх. Полицай начальникштыгъэр ылэхэу ыкIыбкIэ шагъэхэр пхыгъэхэу зы машинэм дзэкIолIхэр готхэу къыраши, а пылэаплэм ращэллагъ. ПхъэнтIэкIу лъагъэу ычIэгъ чIэтым дащэагъ. Судым итхьамэтэ полковникыр приговорым бэдзэрэм тетхэм зэкIэми зэхэхэу къа-феджагъ.

Къызеухым, дзэкIолIхэм лIым ып-шъэ клэпсэр къырашкIэи, пхъэнтIэкIоу зытетегъэр ычIэгъ къычIахыжыи, къы-лукIыжьыгъэх. Адыклэ хьугъэр нафэ... Ащ ыуж командирым дзэкIолIхэр къы-зэхигъэуцохи, ошъогумкIэ гъэзагъэу,

явинтовкэхэмкIэ зэкIэлъыкIоу уагъэх. Цыфхэу мы чIыплэм къэкIоллагъэхэр зэкIэ къылуагъэкIэи, пылэагъэр зэрэ-пылэагъэу, охрэнэр клэрытэу къэнагъ.

Чэщ-мэфишэ бэдзэрэр нэклэу, хьадэу пылэагъэр къаухъумэу, блэкIхэрэр, къекIуалIэхэрэр еплъхэу кIуагъэ. ЕтIанэ чэщым къыпахыжыи, гъэбыллыгъэкIэ чылэм дащи, чIыплэ горэм, хэти къы-мышIлэнэу, хьэ лагъэр зэрэчIатIэрэм фэдэу чIатIи, чIыгур зэшъхьэзашъо ашIыжьыгъ. ЧIэзытIэгъэ дзэкIолIхэр а шъэфыр нафэ къамышIыным фэшI, чылэм къыдамыгъэхьажьхэу ямашинэ зэрихэхэу нэмыкI лъэныкьокIэ, зыдашэ-рэр хэти ымышIэу, ашагъэх. Iофыр зы-тет шъыпкъэр амышIэу, зырызэмэ къэ-барыпцI атIупшыгъ: лIыр зыщычIа-тIагъэр илахьылмэ къагъоти, къащэжыи, къоджэ къэхалгъэм зыми рамыгъашIэу агъэтIылыжьыгъ. Ау а къашъхьэр

ылгъэгъугъэу, зыдэщылэр ышIэу хэти къылон ылгъэкIыгъэп.

... Зэрэкъуаджэуи, зэрэрайонэуи нэ-мыщыбжыыр атемыллыжьэу тIэкIу-тIэ-кIоу алгъэ теуцожьхэу рагъэжэжыгъ. Колхозхэр зэрэугъоижьхыи, зэхэхьажьхыи, гугъэу IофшIэнхэм заратыжьыгъэх. Ши, куи, техникэ гори пыймэ къагъэна-гъэп, зэкIэ ежхэр зэрэфаехэу ашIыгъ. Чэмхэр клэшIагъэхэу чIыгур ажъоу, бзылгъыгъэхэм лъашъохэр алгъэшъоу, мэкъури копыри цэмэджкIэ, гъупчэкIэ паупкIэхэу, чылэпхэу тIэкIоу унагъохэм яIулъхьэ къыпачзэ къаугъоигъэр рау-тэу. КIэлэцIыкIухэри гугъом итэкъуа-гъэхэу, нахьыбэмкIэ ныбэнэкIхэу лажьэштыгъэх. ЗэрафэлгъэкIэу зэкIэри фронтым дэлэпылэщтыгъэ теклоньгъэр къагъэблэгъэным фэшI.

Заори зэпыу имылэу кIоштыгъэ. Мафэ къэс хэкIодагъэхэм ацIэ итэу мэкъэгъэу-тхылышIэ тхьапэ цыкIухэр унагъохэм хьадагъэм зыкъышарагъэ-Iэгъу къафакIоштыгъэх. Iэ лъэныкьор зыпымытыжьхэу е бэщитIумкIэ зы лъакъоу къыфэнэжыгъэр зыгъапкIэхэу, е нэмыкI улагъэхэр зытелъхэу къэ-кIожьхэрэми къащыкIэрэн, къызыфэ-кIожьхэрэр зымкIэ агъэгугъо апсэ къы-зэрахьыжьыгъэм, пыйм лIыгъэ хэлъэу зэрэзуагъэхэм, анапэ къабзэу къызэ-рагъэзэжыгъэм пае. ЗымкIэ, сэкъат зэ-рэхъугъэхэр гукъао афэхъу, клэлэ шIагъохэр ныкьо-тыкьоу къэнагъэх.

ГушIогуо закъоу, агу къэзылэгъэу шы-тыгъэр — тидзэхэм зы теклоньгъэм адрэр къыкIэлъыкIоу, къызэтемыуцо-хэу апэ рагъэхъузэ, хэгъэгур шъхьафит зэрашIыжьыштыгъэр, пыйхэр аубы-тыгъэ чIыплэ пстэуми зэрарафыжьы-штыгъэхэр, ахэм къызыдахыгъэ хьа-кIэ-къокIэ хэбзэ гомыIур зэрэщымы-Iэжыыр ары. Гитлер игенерал анахь гъэшIуагъэхэм ащышъэу фельдмарша-лэу Паулос зикомандуюшъэу шытыгъэ дзэшхо лэш уIэшыгъэу Сталинград дэжъ къыратэкъулагъэгъэр зэхэгъэ-такъуи, ежъ фельдмаршалри кIожьы-плэ-гъэзаплэ имылэжьэу гъэры ашIи, нэмыкI фронтышхохэм ащызэорэ дзэ-хэми гъэхъэгъэ инхэр ашIыхъэу, Берлин лъэныкьомкIэ аузэнкIыгъэу етIупшы-гъэу кIохэ зэхъум, ахэр къэзыгъэуцу-жьынхэу шылагъэп.

Джа Сталинград дэжъ джэхьнэм мэшIошхоу гъучIи, мыжъуи зыгъэткIоу, цыфылъыр псыхьошхоу зыщычъэ-

щтыгъэм, командованием пшъэрылгъэ къызэрэфишIыгъэм тетэу, ежъ ипози-ции ыIыгъэу, лъыр къыпычъэу улагъэр телъми къызэкIэмькIоу, танкхэр къы-мыгъакIохэу ипулетмкIи, гранатхэмкIи Асланбий заощтыгъэ. Танкэу къыкIы-рыоу къылъырэм фиузэнкIымэ фэкъу-лаеу тыригъэпсыхъэу зекIэ къызэты-ригъэуцозэ, машIо кIыгъанзэу, утыныр рихыштыгъ. Пыймэ мы чIыплэм бата-льон псау щылъэу къязоу алыгъи, авиа-циеми радиомкIэ къеджагъэх. Бомбар-даровщикэу къэбыбыгъэм къыридзы-хыгъэ бомбэм къыдыригъэдзыегъэ чIыгум ышъхьэ нахь къэмынэжьэу Ас-лъанбий чIиухъумагъ, улагъэу телъми джыри къыхигъэхъуагъ.

Санбатэу улагъэхэр зэуапIэм къы-лузыщыжьхэрэм къыгъоти, чIыгоу къы-тетэкъуагъэм къыхахыжыи, мэзым хэт госпиталым ашагъ. Майор погонхэр зытелъ бзылгъыгъэ зэкIужьэу илгъэс цэкI фэдиз зыныбжыыр улагъэхэм къап-лэи, япшылIэн фаер ежъ-ежъырэу, Iэпылэгъухэр къыделэхъэу, аришылIагъ. ЕтIанэ псынклэу журналыр къышти, дитхагъ клэкIэу: «Срочно на самолете доставить в Москву для спасения ему жизни!»

Аслъанбий чэщым Москва къына-гъэсыгъ. Пчэдыжъ нэфшъагъом дэжъ военнэ медик специалист инхэр конси-лиумым къышчызэрэугъоигъэх. Улагъэу зэплъыгъэхэр зэрэхьылъэр зэкIэми къа-ушыхьатыгъ ыкIи узэрэлэзэшт шIыкIэр агъэнэфагъ.

Джащ къышегъэжыагъэу доктор Iазэ-хэр клалэм игъэхъужыны амалэу ялэр зэкIэ агъэфедзэу, аджалым къылэкла-хыным ыуж ихьагъэх. Мэзищым къе-хьурэ Аслъанбий ипсауныгъэ изтегъэ-уцожьын врач Iазэхэр агу етыгъэу фэ-бэнагъэх. ЫкIи ямурад къадэхъугъ — ылгъэ къытырагъэуцожьыгъ. Палатам тIэкIу-тIэкIоу къышчыкIухъэу, кыкIэу ригъэжыагъ. Улагъэу телъхэри нахь кIыжьыгъэх, арэу инэу агъэгумэкIы-жырэп. Ау хьылъэу, лъэшэу зыгъэ-гумэкIэу къыфэнагъэр къэгущылэн зэримылэкIырэр ары.

Зыгорэ къыIо шлоигъоу макъэ горэ-хэр къырешажъэх шъхьаеу, макъэхэр гушылэ псаоу фызэпхыжьыхэрэп. Илоф зытетыр зышчышхэм ашIэрэп. АшIэна — зэм оккупацие, зэм ежъ зыкымы-шIэжьэу уIэгъэшхор телъэу, къэмыгу-щылэжьэу, къэмытэдэжэу щылъыгъ. Адрэхэр зыдэщылэм тэрэзэу шыгъоза-гъэхэп. КъашIэгъэ шъыпкъэкIи ышна-хыжъ къехъулагъэр хьылъэшхоу ате-лышъ, икьэбар лъагъэлэсынэу, щагъэ-гъозэнэу фаехэп, рамыгъашIэмэ нахь тэрэзкIэ алыгъэ.

«Ежъ илоф зытетым тетэу ымышIэмэ нахьышIу», — аIуи зэдаштагъэу заушгъэ-фы щысых. Ежъми къытхырэн, ау мо-ылэ джабгъоу бинткIэ зэкIэпхыхьагъэм а пхыгъэр зыгырахыжьыкIэ къафэтхэ-нэу зэгоуты...

Чэщым хьатэу мычъыагъэу, пчэдыжъ горэм къэушыгъэу, ыгуи зимылэтыгъэу, зышчышхэм якъэбар зэримышIэрэм ыгъэгумэкIэу, Батырбий зыдэщылэми, къехъулагъэми зыкIи щымыгъуазэу, фронт горэм щылэу пыймэ язаоу е хэкIодагъэу къышIошIэу щылъыгъ. Палатэу нэбгыритIур зэрылбым, лей-тенант шъуашэ зыщыгъ офицер клалэ къыхагъ. Асланбий ылгъэкъуацIэ къылуи, къэупчIагъ. Къеплэи, къылуагъ:

— Тикомандир, о узхэтыгъэ частым икомандир мыр къыпфысыгъэхьыгъ, — ылуи, конверт иныклае Iужьоу иплан-шеткэ къыдихи Асланбий къыфишэигъ.

— Тхьауегъэпсэу. Сыда мыр? (нэклэ еупчIыгъ).

— О пшъхьэ фэгъэхьыгъ, сэ ащ сиIоф хэлъэп. Разрешите идти?

— Идите. Передай искренний при-

(Джыри къыкIэлъыкIошт).

Адыгэ Республикэм ия 19-рэ илъэс инэгъокI

Къашъор ягунэс

НыбжыкIэхэр тигугъанIэх. Тиреспубликэ икъэралыгъо гъэпсыкIэ зыгъэпытэрэмэ, Адыгеир дунаим нахьышIоу щызыгъашIэрэмэ лъэпкъ искусствэм щылажъэхэрэр ащыщых.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Академическэ къэшъокIо ансамблэу «Налмэсыр» Търкуем зыщегъэным артисткэ ныбжыкIэхэу Бэрэдж Дианэрэ Нэгъой Мадинэрэ талуклагъ. Пшгъашгъэхэр къызыпщитхужьыхэрэп, сэнэхъатэу къыхахыгъэм зэрэфэщыпкъэхэр язеклоклэ-шыкIэхэм къахэщы. «Налмэсым» хэтыхэу, пчэгум къыщышъохэу заублэм, ансамблэм хэкIоклагъэхэу къытщэхушъ, ащ тегъэгущIо.

Купышхо ухъоу «Налмэсым» укышщышъо зыхукIэ зэдэгъэштэн, узгурышIон фæе. Урысыем и

Премьер-министрэу Владимир Путиныр, УФ-м спортымкIэ, туризмэмкIэ ыкIи ныбжыкIэ политикэмкIэ иминистрэу Виталий Мутко, Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакIушынэ Аслан, Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, нэмыкI Iэшъхъэтетхэр зэплъыхэрэ концертм ухэлэжъэныр щытхъу зыхэлъ пшгъэрылъэуи щыт. «Налмэсыр» непэ Търкуем щыIэу АР-м ыцIэ дахэкIэ егъэлэу.

Бэрэдж Дианэрэ Нэгъой Мадинэрэ нэгущIохэу пчэгум «къечэрэзэх», адыгэ шэн-хабзэхэр,

лъэпкъ искусствэм ибаиныгъэхэр къашъомкIэ къаIуатэх. Республикэ тIэу тызэрэпсэурэм Диани, Мадини рэгущIох, ялэгIэсэныгъэ хагъэхъонымкIэ Iэпылэгъу къа-

фэхъухэрэм афэрэзэх.

Сурэтым итхэр: «Налмэсым» икъэшъокIо ныбжыкIэхэу Бэрэдж Дианэрэ Нэгъой Мадинэрэ.

КIэлэцIыкIухэмрэ театрэмрэ

«Дышъэ къошыныр» джыри аIукIэшт

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние нысхъанэхэм ятеатрэу «Дышъэ къошыныр» щызэхъащэгъ. Купым хэтхэм спектакльхэр мы мафэхэм КIэлэцIыкIумэ анае къагъэлъагъо.

Г. Андерсон ытхыгъэ пшысэм техыгъэ спектаклыр режиссерэу Шъхъэтымэ Андзур театрэм шигъэуцугъ. Артистхэу Евгений Берчун, Юлия Голово, Оксана Полодьян рольхэр къашIыгъэх. КIэлэцIыкIумэ анае къашIыгъэ спектаклыр еплъыгъэмэ ашIогъэшIэгъоныгъ. Шумрэ дэхагъэмрэ уафэклоным фэшI сэнэушыгъэу пхэлъыр зэрыбгъэфедэн

фаем имэхъанэ артистхэм IупкIэу къызыIуахы.

Театрэу «Дышъэ къошыным» ипашэу Джолэуко Ларисэ къызэрэтиIуагъэу, КIэлэцIыкIумэ яшIогъоныгъэхэр къыдалытэхэзэ, нэмыкI спектакльхэри къагъэлъэгъоштых.

Сурэтым спектаклым хэлэжъэгъэ артистхэр итых.

Футбол. Урысыем изэнэкъокъу

Апэ итым узытыригъэкIощта?

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Черноморец» Новороссийск — 0:2.
Ионыгъом и 24-м Мыекъуапэ щызэлукIагъэх, нэбгырэ 1000 ешIэгъум еплъыгъ.
Зыщызэгъэхэр: С. Иванов, Д. Березнев, Я. Кленцов — зэкIэри Ростов-на-Дону щыщых.

«Зэкъошныгъ»: Антипов, Кузнецов, Потешкин, Мыкыо, Охрименко. Сандаков, Батырбий, Балабанов, Жегулин (Мальцев, 52), Павлов (Къулэ, 56), Уздэн.

Къэлапчгъэм Iэгуаор дзыдагъэхэр: Орещук — 28, Еришов — 35, «Черноморец» Орещук пенальтир дидзагъэп — 28.

КъэлэпчгъэIутэу «Зэкъошныгъэм» щешIэщыгъэ Шэуджэн Борис тикомандэ хэкIыжыгъ. Ащ ычIыпIэкIэ аштэгъэ Антон Антиповыр «Спартак» Налшык къырашчыгъ. «Зэкъошныгъэр» «Черноморец» дешIэнымкIэ зы мафэ къэнагъэу А. Антиповыр Мыекъуапэ къэлэуагъ, тифутболистмэ нэIуасэ афэхъунэу игъо имыфзэ, ешIапIэм къыхагъ.

Зы зэлукIэгъум къэлэпчгъэIутым иIэпIэсэныгъэ къэпшIэштэп. Ар къыдэтлгытэзэ, къэлапчгъэм дэты зыхукIэ цыхъэшIэгъоу зэрэшIэрэр къыхэтэгъэщы. Апэрэ мафэм щынэщыгъэмэ тшIэрэп, ау къэлапчгъэм къыIукIотыныр, къэлэпчгъэIутым фагъэнэфгъэ ешIапIэм, тазыр ешIапIэм игугъу къэтшIыхэрэп, Антон Антиповыр щыбысымэу тлэгъугъэп. Лев Яшиным едгъапшэрэп шъхъае, «Динамо» Москва икъэлэпчгъэIутэу Владимир Габуловыр, нэмыкIхэри метрэ 16-кIэ къэлапчгъэм къызэрэIукIыхэрэр къызыдэллгытэкIэ, А. Антиповым нахьыбэкIэ тыщыгугъы тшIоигъу, сэнаушыгъэ ащ хэлъэу тэлгытэ.

Мыекъуапэ шапIугъэ Александр Агаповыр «Черноморец» Новороссийск икъэлэпчгъэIут. ХьакIэхэр нахь дэгъоу ешIагъэх. Виталий Бурмаковыр ыпэкIэ къызелтым, тухъумаIоу

Мыкыо Мурат пэуцугъ, Iэгуаори къыIэкIыхыгъ, ау В. Бурмаковым ылъакъо нэсыгъ. Судьям М. Мыкыом къыфигъэпыти, пенальтир ыгъэнэфэгъ. «Кубань» Краснодар, нэмыкIми ащешIэгъэ Роман Орещук пенальтир ыгъэцIагъ. Ар зэогъэ Iэгуаом А. Антиповым зылдиди, къызэкIидзжыгъ, ау тухъумаIохэр Iэпылэгъу къыфэхъугъэхэп. Р. Орещук Iэгуаом лгычIы, А. Антиповым къебэнызэ, шъхъэкIэ тикъэлапчгъэ къыдидзагъ.

Сэ Iэгуаор къысэшъутыж, сапэкIэ сылъэкIуатэ, — игъусэмэ Иван Ершовым къариIуи, — тикъэлапчгъэ ылгъэныкъокIэ къэчъагъ. «Черноморцэм» хэтхэр зэгурыIохэзэ ешIагъэх. Балэ Рустам ытыгъэ Iэгуаом И. Ершовыр лгычIы, изакъоу А. Антиповым къекIугъ, тикъэлапчгъэ Iэгуаор къыдидзагъ.

Пчъагъэр 0:2 зэхъум «Зэкъошныгъэм» иешIакIэ къыригъэхыгъэп. Мыкыо Муратэ, Уздэн Роман, Сергей Мальцевым, нэмыкIхэми «Черноморцэм» икъэлэпчгъэIутэу А. Агаповыр чIыпIэ къин радзагъ. Къулэ Руслъан ешIапIэм къызехъэм, хьакIэмэ яухъумаIомэ «бырсыр» макIэп къахилъхъагъэр, ау пчъагъэр зэрэхъокIын тифутболистмэ алгъэкIыгъэп.

«Черноморцэм» итренир шъхъалэу ДышгъэкI Хьазрэт Къэбэртэе-Бэлыкъарым шапIугъ. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, командэр апэрэ купым хэхъаным фэбанэ. Пчъагъэр 2:0 зэхъум хьакIэмэ якъэлапчгъэ къызэраухъумэщтыр Iофыгъо шъхъалэу алгытэщыгъ, ащ къыхэкIэу ешIэгъум уеплъынкIэ мыгъэшIэгъоныгъэу къапIо хушIт. Апэрэ купым «Черноморцэр» зыхахэкIэ, непэ командэм щешIэрэмэ азыныкъо тренир шъхъалэм хигъэкIышIтэу еIо. Апэрэ купым нахь лгъэшэу ешIэрэ футболистхэр ищыкIагъэх.

«Зэкъошныгъэм» итренир шъхъалэу ЗекIогъу

Мурат тикомандэ щыкIорэ зэхъокIыныгъэмэ къаегущыIагъ, а мафэм хьакIэхэр нахь дэгъоу зэрешIагъэхэр, «Зэкъошныгъэм» къылыгъып-лъэхэрэр ыгъэгущIохэ зэрэшIоигъор къыIуагъ.

КУПЫМ ХЭТХЭР ЗЭРЕШАГЪЭХЭР:

«Ангушт» — «Мэщыкъу» — 0:0, еплъыгъэр 1500-рэ, «Дагдизель», «Краснодар-2000» — 0:2, еплъыгъэр 150-рэ, «Автодор» — «Торпедо» — 1:1, еплъыгъэр 500, «Астрахань» — «Кавказтрансгаз» — 5:0, еплъыгъэр 2000, «Батайск» — «Беслан» — 0:3, ешIагъэхэп, «Энергия» — СКА — 1:1, еплъыгъэр 2000, «Динамо» — «Таганрог» — 3:2, еплъыгъэр 500.

ЧЫПIЭУ ЗЫДЭЩЫТХЭР

Ионыгъом и 26-м ехъулIэу командэхэр чIыпIэу зыдэщытхэмрэ очко пчъагъэу ялэмрэ.

1. «Черноморец» — 64
2. «Торпедо» — 59
3. «Астрахань» — 48
4. «Мэщыкъу» — 48
5. «Кавказтрансгаз» — 43
6. «Краснодар-2000» — 41
7. «МИТОС» — 34
8. «Беслан» — 34
9. «Зэкъошныгъ» — 32
10. «Энергия» — 26
11. «Ангушт» — 28
12. «Динамо» — 28
13. «Дагдизель» — 26
14. СКА — 26
15. «Таганрог» — 21
16. «Автодор» — 18
17. «Батайск» — 15

Ионыгъом и 30-м «Зэкъошныгъэр» Рыздвянэм щыIукIэшт чIыпIэ командэу «Кавказтрансгазым».

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилгъэп-къэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхъалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэщыIэр:
385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79, редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшгъэдэкIыж зы-хырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIоры-шIапI, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр **ПИ №10-3892**

Гъэзетым къыхиу-тыхэрэм мышгъып-къагъэу къахафэ-хэрэмкIэ къэзыт-хыгъэхэм пшгъэдэ-кIыж ахьы. Къа-тхэхэрэмрэ гъэзе-тым щылажъэхэр-рэмрэ яеплъыкIэ зэтемыфэн ылгэ-кIышт. Гъэзет-еджэхэм къыт-фагъэхырэ тхы-гъэхэр зэхэтфы-хэрэп ыкIи къэ-зытхыгъэхэм алгъэдгъэхъа-жыыхэрэп.

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ИОГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 4725

Индексхэр 52161 52162

Зак. 2664

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

НэкIубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.